

Selye János Egyetem Tanárképző Kar

Gyakorlati képzési napló

az óvodapedagógia szakos hallgatók számára

A hallgató neve

A HALLGATÓ PEDAGÓGIAI GYAKORLATÁNAK ÖSSZESÍTÉSE

A hallgató neve: .....

Az akadémiai év, melyben a hallgató megkezdte a pedagógiai gyakorlatát: .....

A tanulmány formája: nappali / levelező*

A gyakorlat típusa	A teljesítés időpontja	Az intézmény típusa	Értékelés	A tanszéki koordinátor aláírása
Kötelezően választható tantárgyak				
Pedagógiai gyakorlat 1, PPX1-P/22		óvoda		
Pedagógiai gyakorlat 2, PPX2-P/22		iskolai klub		
Pedagógiai gyakorlat 3, PPX3-P/22		óvoda		
Pedagógiai gyakorlat 4, PPX4-P/22		óvoda		
Választható tantárgyak				
Szakmai gyakorlat (sztázs), STZ-P/22				
Önkéntes tevékenység, DOC-P/22				

* A nem megfelelőt áthúzni.

UNIVERZITA J. SELYEHO – SELYE JÁNOS EGYETEM
PEDAGOGICKÁ FAKULTA – TANÁRKÉPZŐ KAR

Borbélyová Diana – Horváth Kinga – Nagyová Alexandra – Pribék László

GYAKORLATI KÉPZÉSI NAPLÓ

az óvodapedagógia szakos hallgatók számára

Komárom, 2023

Lektorálta:
PaedDr. Pataiová Helena, PhD.
PaedDr. Török Tamás, PhD.

Nyelvi lektor:
Mgr. Lőrincz Gábor, PhD.

© PaedDr. Borbélyová Diana, PhD. – Dr. habil. PaedDr. Horváth Kinga, PhD. –
PaedDr. Nagyová Alexandra, PhD. – Pribék László, PhD.

© Selye János Egyetem, Komárom, 2023

ISBN 978-80-8122-475-1

Tartalomjegyzék

Bevezető gondolatok	4
1. A pedagógiai gyakorlat megvalósításának kiindulópontjai	5
2. Fontos fogalmak	7
3. Jogok és kötelességek	11
3.1 Az SJE TKK hallgatóinak jogai és kötelességei	11
3.2 A mentorpedagógus jogai és kötelességei	12
3.3 A tanszéki koordinátor jogai és kötelességei.....	12
4. A pedagógiai gyakorlat felépítése az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi program Óvodapedagógia moduljában.....	13
5. A pedagógiai gyakorlat értékelése	17
6. A portfólió szerkezete és tartalma	19
6.1. A pedagógiai gyakorlat 1 (PPX1) portfóliója.....	20
6.2. A pedagógiai gyakorlat 2 (PPX2) portfóliója.....	20
6.3. A pedagógiai gyakorlat 3 (PPX 3) portfóliója.....	21
6.4. A pedagógiai gyakorlat 4 (PPX4) portfóliója.....	22
6.5. A szakmai gyakorlat (STZ) portfóliója	23
6.6. Az önkéntesség (DOC) portfóliója	24
7. A pedagógia jelenségek módszertani elemzésének kiindulópontjai az egyes napirendi formák kontextusában	25
7.1. Óvodai megfigyelés	25
7.1.1. Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek	26
7.1.2. Egészségfejlesztő gyakorlatok	26
7.1.3. Művelődési tevékenység	27
7.1.4. Szabad levegőn való tartózkodás	27
7.1.5. Államnyelvi (szlovák nyelvű) kommunikáció.....	28
7.2. Óvodai tevékenységvezetés	28
7.3. Megfigyelés az iskolai klubban (napköziben).....	28
8. A pedagógiai gyakorlatok jegyzőkönyvei.....	31
Felhasznált irodalom	45
Elektronikusan elérhető dokumentumok	46
Mellékletek	47

Bevezető gondolatok

Korunk haladó szellemű iskolapolitikája, mely követi az innovációs trendeket és igyekszik megfelelni a társadalmi elvárásoknak, megköveteli, hogy az egyetemek és főiskolák szakmailag jól képzett, felkészült pedagógusokat bocsássanak ki a gyakorlatba. Ezért felsőoktatási intézményünk prioritásként kezeli a szakmára/hivatásra való felkészítést. Tudatosítjuk, hogy az elmélet és a pedagógiai gyakorlat egymásra épülő, egymást kölcsönösen feltételező részei a pedagógusképzésnek.

A pedagógiai gyakorlat az általános pedagógusi és a konkrét szakterületi szakképzettséghez kapcsolódó gyakorlati pedagógiai-módszertani jellegű ismeretek és kompetenciák megszerzésére, a munkahely világának megismerésére irányul. Fő célja, hogy a hallgatók későbbi munkájuk hatékonysága érdekében alapszintű jártasságokat szerezzenek a nevelési-oktatási folyamatok tervezésében, szervezésében, szakszerű megvalósításában és irányításában, értékelésében és fejlesztésében. Célja, hogy a hallgatók olyan készségekre tegyenek szert, melyek képessé teszik őket az óvodapedagógusi feladatok ellátására. A gyakorlati képzésnek köszönhetően a hallgatók képessé válnak az egyes műveltségtartalmak átadására és megismerik az óvodapedagógus szerepkörét. A pedagógiai gyakorlat sajátos szervezési formái a tanulásirányítási képességek tudatosítása mellett lehetőséget adnak a hallgatóknak a nevelési-oktatási tapasztalatszerzésre, a pedagógiai képességek fejlesztésére, a tudatos pedagógiai gyakorlatra.

Ez a képzési napló azért jött létre, hogy megkönnyítse, szakmailag segítse és dokumentálja azon hallgatók pedagógiai gyakorlatát, akik a Selye János Egyetem Tanárképző Karán az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi programban az Óvodapedagógia modulban folytatják tanulmányaikat. Megírását az a tény evokálta, hogy a tapasztalatgyűjtés olyan sajátos pedagógusi kompetenciák fejlesztésének eszköze, melyeket csak a gyakorlat során lehet elsajátítani. Ezért fontosnak tartjuk, hogy hallgatók következetesen elvégezzék a pedagógiai gyakorlaton elvárt feladatokat, átlássák az elmélet és gyakorlat összefüggéseit, gazdagodjon módszertani repertoárjuk, megerősödjön hivatástudatuk és alapszintű tapasztalatokat szerezzenek hivatásuk terén. Ehhez pedig világos feltételekre, konkrét követelményekre és útmutatásra van szükségük.

A pedagógiai gyakorlatok módszertani segédanyagának összeállításával egyrészt az volt a célunk, hogy áttekinthetővé váljon a gyakorlatra orientált rendszer egészének felépítése, ezáltal átláthatóvá és könnyen értelmezhetővé váljon az egyes félévek képzési céljainak és feladatainak összefüggése az alapszintű óvodapedagógusi képzés folyamatában. Másrészt támogatást szeretnénk adni az elméleti tartalmak és a gyakorlat összehangolásához, a hallgatói munka önállóbbá válásához, valamint a képzési követelmények egységes érvényesítéséhez.

Az óvodapedagógus hallgatók gyakorlati felkészítésének legfőbb szabályozója a kar tanulmányi programja, a megvalósulásban pedig kulcsszerepet töltenek be a képzésben résztvevő intézmények. A Gyakorlati képzési napló (továbbiakban: Napló) tartalmazza a szak tantervének gyakorlati képzésre vonatkozó tantárgyaival kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, elvárásokat és a gyakorlatok teljesítésének igazolására szolgáló űrlapokat. A gyakorlatok értékelését a bemutatott napló alapján a pedagógiai gyakorlatért felelős tanszéki koordinátor rögzíti az egyetemi információs rendszerben (AIR/AIS). A naplót minden hallgató az államvizsgáig (záróvizsgáig) köteles megőrizni.

Bízunk benne, hogy az általunk összegzett ismeretek kellő tájékozódási alapot nyújtanak a hallgatóknak és segítenek eligazodni a pedagógiai gyakorlat útvesztőjében. Ezáltal hozzájárulnak a leendő óvodapedagógusok szakmai felkészüléséhez. Az űrlapok pedig segítik majd a pedagógiai gyakorlat nyomon követését, dokumentálását.

A szerzők

1. A pedagógiai gyakorlat megvalósításának kiindulópontjai

A jövő pedagógusainak szakmai felkészítése kétségtelenül nagyon fontos eleme az oktatási rendszernek. Az oktatási rendszer minősége pedig nagyban függ attól, hogy a benne részt vállaló pedagógusok elhivatott, lelkes, képzett és elismert szakemberek-e, akik megfelelő szaktudással és személyiségjegyekkel rendelkeznek. A pedagógusok képzettsége ugyanis kölcsönhatásban áll az oktatási rendszerrel (hatással van annak minőségére).

Egyetemünk kiemelten fókuszál a hallgatók hivatástudatának, hivatásérzetének és hivatásszeretetének megalapozására. A hivatástudat feltételezi a magas színvonalú szaktudást, felöleli az egyén szeretetét munkája iránt, valamint azt az érzelmet, hogy munkájának eredménye nemcsak az ő egyéni boldogulását szolgálja, hanem társadalmilag is nagy fontosságú. A hivatásérzet a pályához való kötődés olyan formája, amely szubjektív tapasztalatokon nyugszik, érzelmileg motiválja a pályaválasztást. A hivatásszeretet reálisabb pályaismereten, pályaképen alapul, stabilabb érzelmi kötődést jelent, intellektuális és erkölcsi tartalma is erősebb (Fáyné Dombi–Sztanáné Babics, 2013). A pedagógiai gyakorlat során ezért a jövő pedagógusait próbáljuk elindítani azon az úton, amelyen első, tétova lépéseit tevő kezdő szakemberekből a hivatását magas szinten művelő „*mesterekké*” válhatnak.

Az óvodapedagógia szakirány pedagógiai gyakorlatának fókuszában is a hivatásra való felkészítés, a hivatástudat, a hivatásérzet és a hivatásszeretet megalapozása áll. Azonban itt különösen fontosnak tartjuk a gyermekközpontú szemlélet gyakorlati adaptációját és a gyakorlati képzésbe történő bevezetését, hiszen az óvodai nevelés rendszerint a 3–6 éves korú gyermekek nevelését és oktatását biztosítja. Fontosnak tartjuk kiemelni azt is, hogy a gyermek fejlődésének követése és segítése az óvodapedagógustól olyan nevelési kultúrával megoldott feladatvállalást kíván, amelynek fontos eleme a helyzetekhez, a gyermek szükségleteihez rugalmasan alkalmazkodó nevelési stílus. A kompetencialapú modern nevelés pedig elvárja a pedagógustól, hogy megteremtse a fejlődés, a fejlesztés, a játékos tanulás feltételeit, mégpedig úgy, hogy mindeközben bizalomteli légkört teremtsen, érzelmi biztonságot nyújtson.

A pedagógiai gyakorlat a Selye János Egyetem Tanárképző Karán az óvodapedagógusok képzésének szerves részét alkotja, amely a gyakorlati tevékenységek segítése által megalapozza a hallgató szakmai fejlődését, és lehetőséget ad a pedagógusi hivatásához elengedhetetlenül szükséges szakmai, gyakorlati alapkészségek, illetve kompetenciák elsajátításához. Célja és egyben feladata is az intézményen belüli előadásokon, szemináriumokon és gyakorlatokon megszerzett ismeretanyag valós környezetben való elmélyítése és továbbfejlesztése.

A pedagógiai gyakorlat a jövő pedagógusgenerációjának szakmai-gyakorlati felkészítése, amely egyetemünkön a felsőfokú pedagógusképzés tanulmányi programjaiba kötelező (A), ill. kötelezően választható (B) tantárgyak formájában épül be. A hallgatóknak lehetőségük van egyéb választható (C) tantárgyak teljesítésével további szakmai gyakorlatra szert tenni, illetve önkéntes tevékenységet végezni.

Az óvodapedagógusi hivatásra való felkészülés egy olyan tanulási folyamatként értelmezhető, amely a hallgatónál az elméleti alapok megszerzésével párhuzamosan szervezett gyakorlati képzés során az alkalmazóképes tudás megszerzését célozza meg (Kovácsné Bakosi, 2015), továbbá a hallgatók tudásstruktúráját hivatott megalapozni, bővíteni.

Az óvodapedagógusok tudásstruktúrája nagyon összetett. Elemei a *szakmai tudás* (pl. a kisgyermekkorra vonatkozó tudás; a nevelési-fejlesztési funkciók ismerete; önismeret; segítő, támogató szerepre való alkalmasság; nevelési stratégiák és a jogszabályok ismerete), a *háttértudás* (pl. a pedagógusi munkakörök követelményeinek, szabályozásának ismerete; a szakképzettséghez kapcsolódó szaktudomány és szakmódszertan ismerete), a *kompetenciák* (pl. a gyermeki személyiség fejlesztése; a pedagógiai folyamat tervezése, szervezése és irányítása), a *szakmai fejlődés kompetenciái* (pl. önművelés igényének kialakítása, az elkötelezettség

erősítése, a pályakezdés, a beilleszkedés támogatása; hatékony szakmai együttműködés és kommunikáció) és *a szakmai képességek* (pl. a pedagógusi szakmai kompetenciák felismerése, fejlesztése; professzionális kommunikáció és konstruktív konfliktuskezelés) (Fáyné Dombi–Sztanáné Babics, 2013). A pedagógiai gyakorlat megvalósítása során a partnerintézményekkel való egyzetetés alapján ezen struktúra egyes elemeinek megalapozását, fejlesztését is szem előtt tartjuk.

A pedagógiai gyakorlat az adott tanulmányi szak tanulmányi terve (studijný plán) alapján kerül megvalósításra az SJE gyakorlóintézményeiben és iskolai nevelési-oktatási létesítményeiben az ott dolgozó szakképzett és elhivatott mentorpedagógusok vezetésével. A pedagógiai gyakorlat során a hallgatók megfigyelik és elemzik a nevelési-oktatási folyamatot, megtanulják alkalmazni az egyetemi képzés során megszerzett elméleti ismereteiket és fokozatosan sajátítják el a pedagógusi hivatáshoz/gyakorlathoz szükséges pedagógiai készségeket. A megfigyelések után részleges tevékenységeket vezetnek a mentorpedagógus segítségével, majd fokozatosan elsajátítják az önálló tevékenységekvezetés alapjait, rejtelmeit.

A pedagógiai gyakorlatról szóló dékáni irányelv szabályozza, részletezi és pontosítja a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos alapfogalmakat, tartalmazza mind az alap-, mind a mesterszintű tanulmányok pedagógiai gyakorlataival kapcsolatos általános információkat, a gyakorlat lebonyolításának szabályait, a gyakorlattal kapcsolatos tanegységek teljesítésének feltételeit, valamint a gyakorlat működéséhez szükséges jogok és köteleességek leírását. A továbbiakban ezen dokumentumból kiindulva (annak az érintett szakra/modulra vonatkozó kivonata alapján) ismertetjük a gyakorlat abszolválásának feltételeit.

Mivel a Selye János Egyetem Tanárképző Karán nappali és levelező tagozatos képzés is folyik, a gyakorlat alapelvei és a követelmények mindkét tagozat hallgatóira egyaránt vonatkoznak. Eltérés a gyakorlat teljesítésének időpontjában lehetséges. A nappali tagozatos hallgatók pedagógiai gyakorlata az SJE gyakorlóintézményeiben valósul meg az aktuális jogi szabályozással, ill. egyéb vonatkozó rendelkezésekkel összhangban. A nappali tagozatos hallgatók pedagógiai gyakorlatát a gyakorlóintézmények mentorpedagógusai irányítják. A levelező tagozatos hallgatók és a külföldi állandó lakhellyel rendelkező hallgatók pedagógiai gyakorlatának szervezésében az SJE Tanárképző Kara nem vesz részt. A hallgató önállóan keres olyan intézményt, ahol pedagógiai gyakorlatát teljesítheti.

A pedagógiai gyakorlat dokumentációja alatt a következők értendők:

1. *A pedagógiai gyakorlattal, ill. a gyakorlóintézményekkel való együttműködéssel kapcsolatos kari/egyetemi dokumentumok* (a pedagógiai gyakorlat alapelvei, a vonatkozó dékáni irányelv, a pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve/protokollja, a munkaviszony igazolására szolgáló nyomtatvány [amennyiben a hallgató munkaviszonyban van], az elemzéssel kapcsolatos órák/tevékenységek kimutatása a gyakorlóintézmény részéről).
2. *A hallgató pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentumai:*
  - a portfólió, melynek részét képezik a megfigyelői ívek, a felkészülések, a kiértékelések/elemzések, a reflexiók, egyéb;
  - a gyakorlati képzési napló.

A pedagógiai gyakorlat dokumentációja elérhető a kari honlapon és az Akadémiai Információs Rendszerben (AIR).

2. Fontos fogalmak

asszisztenciával egybekötött hospitálási gyakorlat – A hospitációs gyakorlat egyik típusa, melynek során a hallgató a megfigyelések mellett lehetőséget kap az asszisztenciára: segít a gyermekekkel való foglalkozások során és írásbeli felkészülés alapján saját, önálló, rövidebb időtartamú (rész)tevékenységeket vezet a mentorpedagógus segítségével és irányításával, irányított aktivitásokba integrálva.

elemzés – A megfigyelt tevékenység (a mentorpedagógus, ill. a gyakorlatát végző hallgató által tartott foglalkozás, tevékenység) után a látottak szakmai szempontok alapján történő megbeszélése, a tapasztalatok, javaslatok rögzítése.

művelődési, érdekköri és egyéb tevékenységek elemzése – A pedagógiai gyakorlat szerves része. Végezheti: 1. a gyakorlaton résztvevő hallgató, aki a megfigyelt érdekköri, művelődési és egyéb tevékenység alatt készített jegyzetek, ill. a kitöltött megfigyelési kérdőív alapján elemzi a nevelési-oktatási folyamat bizonyos aspektusait az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben és óvodákban; 2. a mentorpedagógus, aki a gyakorlaton résztvevő hallgató által vezetett érdekköri, művelődési és egyéb tevékenységet elemzi pedagógiai-módszertani szempontok alapján, a gyakorlaton résztvevő hallgató jelenlétében, annak fejlődését szem előtt tartva.

felkészítés a hospitálásra – A hallgatók felkészítése a hospitációs pedagógiai gyakorlatra, mely az Általános és speciális didaktika, felkészülés a hospitálásra kötelező tantárgy részeként jelenik meg min. 8 óra terjedelemben. A tantárgy abszolválása feltétele a Pedagógiai gyakorlat 1 tantárgynak. Mindkét modulban megvalósul a hallgatók módszertani felkészítése a választott hivatásra (Modul 1 – óvodapedagógia, ill. Modul 2 – nevelő szak). A hallgató megismeri az óvodai nevelési-oktatási munka és az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben folyó munka megvalósításának gyakorlati aspektusait, valamint felkészül a hospitálásra. Elsajátítja a pedagógiai jelenségek megfigyelésének és elemzésének szempontjait és a feljegyzések tartalmi elemzésének követelményeit, megtanulja kitölteni a pedagógiai gyakorlati képzési naplót, ill. a portfólió elkészítésének módját. Ismereteket szerez a következő témákban: dokumentáció, módszerek, tervezés, felkészülés/előkészületek, megvalósítás, kiértékelés, a gyermekekkel való aktív foglalkozás lehetőségei, megfigyelési és értékelési szempontok. A hallgatók szakmai felkészítésében szerepet kapnak a folyamatosan bekapcsolódó didaktikai jellegű további tantárgyak.

folyamatos, tevékenységet vezető pedagógiai gyakorlat – A pedagógiai gyakorlatát végző hallgató önálló tevékenységvezetése, gyakorlótanítása, mely a mentorpedagógus felügyelete mellett, a vele egyeztetett témában, előre elkészített és a mentorpedagógus által jóváhagyott írásos felkészülés/előkészület segítségével valósul meg.

gyakorlóiskola/gyakorlóóvoda/gyakorlóintézmény – Olyan óvoda, iskola, iskolai nevelési-oktatási létesítmény (szabadidőközpont, iskolai klub, középiskolai kollégium), amely a Selye János Egyetemmel a pedagógiai gyakorlatra vonatkozó együttműködési szerződést kötött.

hallgatói reflexió a pedagógiai gyakorlatról – A pedagógiai gyakorlattal (annak tartalmával, szervezésével stb.) kapcsolatos hallgatói értékelés, mely része a hallgatói portfóliónak. A hallgató ismerteti meglátásait, kiemeli a gyakorlat negatívumait és pozitívumait, melyek a rajta kívül álló faktorokat tükrözik.

hospitációs gyakorlat – A pedagógiai gyakorlat azon formája, melynek keretén belül a hallgatók rendszerint csoportokba osztva figyelik meg a nevelő-oktató folyamat bizonyos aspektusait az óvodában, az alapiskolában, ill. az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben (óvodapedagógusok esetében az iskolai klubban). A hallgatók a

tevékenységek megfigyelésekor kitöltik a megfigyelői ívet, ill. jegyzeteket készítenek a későbbi elemzés céljából, mely a mentorpedagógus vezetésével történik.

kari koordinátor – A pedagógiai gyakorlatért felelős egyetemi oktató, aki: 1. szervezi és irányítja az SJE TTK hallgatóinak pedagógiai gyakorlatát; 2. kapcsolattartó személyként tevékenykedik a gyakorlóintézmények és az SJE TTK között; 3. összesített kimutatást készít az elemzett órákról, s jóváhagyásra előterjeszti a kar dékánja felé; 4. irányítja az egyes tanszékeken tevékenykedő gyakorlatvezető tanárokat

megfigyelési szempontok – A tevékenységek bizonyos előre meghatározott aspektusainak megfigyelését segítik, amely alapján a lejegyzések kidolgozásra kerülnek.

mentor/mentorpedagógus – A gyakorlóintézmény (óvoda, iskola, iskolai nevelési-oktatási létesítmény) pedagógusa, aki a hozzá beosztott hallgatók pedagógiai gyakorlatát vezeti.

munkaviszony igazolása – Munkáltatói igazolás, melyet az adott intézmény igazgatója állít ki oktatói vagy nevelő-oktató munkát végző hallgatók folyamatban lévő munkaviszonyáról. Az igazolás a pedagógiai gyakorlat, ill. annak egy része elismertetése céljából kerül kiállításra, mely tartalmazza a hallgató adatait, a szerződés típusát, a munkaviszony jellegét, a hallgató (munkavállaló) beosztását, munkaköri besorolását (pl. óvodapedagógus, nevelő), illetve az igazgató aláírását és az intézmény pecsétjét.

napi tevékenységek (művelődési tevékenységek és egyéb aktivitások, foglalkozások) elemzése – A pedagógiai gyakorlat szerves része. Végezheti: 1. a gyakorlaton résztvevő hallgató, aki a megfigyelt művelődési tevékenységek és egyéb aktivitások, foglalkozások alatt készített jegyzetek, ill. a kitöltött megfigyelői kérdőív alapján elemzi a nevelési-oktatási folyamat bizonyos aspektusait az óvodában; 2. a mentorpedagógus, aki a gyakorlaton résztvevő hallgató által vezetett művelődési tevékenységeket és egyéb aktivitásokat elemzi pedagógiai-módszertani szempontok alapján, a gyakorlaton résztvevő hallgató jelenlétében, annak fejlődését szem előtt tartva.

nevelési-oktatási intézményekre vonatkozó tevékenységtípusok – Alapvetően három főbb tevékenységtípust különböztetünk meg (Benedek I., 1997): a) irányított tevékenységek (jellemzően hobbitevékenységekre építő, külön pedagógusi felkészültséget nem igénylő, a tanulók részéről szabadon választható, előre rögzített időintervallumban zajló intézményi szakkörök, diákkörök, bemutató programok stb.); b) kötött tevékenységek (a pedagógus részéről folyamatos szaktárgyi és csoportvezetői felkészültséget igénylő, előre rögzített időintervallumban zajló, jellemzően kötelező intézményi felzárkóztatók, korrepetálások, szaktárgyi foglalkozások, kötelező tanulmányok, egyéni törődések stb.); c) kötetlen tevékenységek (intézményi ügyességi, tanulmányi, művészeti stb. alkalmi jellegű háziversenyek, programok szervezése és lebonyolítása, továbbá az intézmény mindennapi életével szorosan összefüggő pedagógiai tevékenységek mint pl. ügyelet, felügyelet, tanulók fogadásával, hazautazásával kapcsolatos tevékenységek, fogadóórák stb.). Életszerűen a kötetlen tevékenységek egy része tud csak megvalósulni előre rögzített intézményi időintervallumokban.

nevelő-oktató tevékenységre való felkészülés (előkészület) – A hallgató írásbeli felkészülése az általa tartott/vezetett tevékenységekre. Az óvodai előkészület tartalmazza a tevékenység témáját, a művelődési területet és annak követelményét, a nevelési-oktatási célt, stratégiákat és módszereket, tanulási forrásokat és segédeszközöket, a gyermekek/tanulók létszám szerinti szervezési formáit, az értékelés módját és eszközeit, a környezet előkészítését/elrendezését és a módszertani levezetés tervét.

óraelemzések kimutatása – A pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentáció része, melyben a gyakorlóintézmény az SJE felé kimutatja az adott intézményben megvalósult elemző órák számát.

önértékelés – A hallgató szakmai szempontok alapján kiértékeli saját, önállóan megvalósított tevékenységét.

önkéntesség – Társadalmi szempontból hasznos tevékenység végzése önkéntes alapon iskolákban, nevelési-oktatási létesítményekben, különféle rendezvényeken, önkéntes szervezeteknél. Abban az esetben számít pedagógiai gyakorlatnak, amennyiben a hallgató neveléssel és oktatással kapcsolatos intézményben, ill. gyermekek számára biztosított rendezvényeken, foglalkozásokon végzi az önkéntes tevékenységet (pl. táborokban).

pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve (protokoll) – A pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentum, mely: 1. igazolja, hogy a hallgató részt vett/teljesítette az adott pedagógiai gyakorlatot; 2. kimutatásként szolgál a mentorpedagógus tevékenységéről. A jegyzőkönyv tartalmazza a hallgató azonosítására szolgáló adatokat, a megfigyelt vagy letanított tevékenységek/tanórák kimutatását, a mentorpedagógus megjegyzéseit és értékelését. A gyakorlatát végző hallgató köteles a jegyzőkönyv rá vonatkozó részeit megfelelően kitölteni, valamint a megadott határidőig a mentorpedagógussal aláíratni. A mentorpedagógus aláírásával és az intézmény pecsétjével igazolja, hogy a hallgató teljesítette az adott pedagógiai gyakorlatot.

pedagógiai résztermékek köre – Kifejezetten a megfigyelt pedagógiai tevékenység vagy tevékenységsorozat közben, jellemzően a gyerekekkel, tanulókkal közösen, vagy az általuk létrehozott alkotások, eszközök, gyűjtemények stb. köre, amelyek megalapozzák, lehetővé teszik a megfigyelt pedagógiai foglalkozás/tevékenység végére kitűzött pedagógiai célok elérését, megalkotandó végtermékek formájában. Példák: gyerekekkel közösen összegyűjtött őszi falevelek kosárban, félkész gyurmafigurák, félkész gyermekrajzok, tanulókkal közösen megszervezett és előkészített, de még nem lebonyolított intézményi események, programok, bemutatók stb.

pedagógiai tevékenységek időbeli szakaszolása – A pedagógiai tervezéskor vagy megfigyeléskor a pedagógiai tevékenysorozat elemeinek időbeli lehatárolása kezdő- és végpercben kifejezve. Céljai: a megfigyelt pedagógiai tevékenységsorozat elemenkénti átláthatóságának biztosítása, az egyes pedagógiai tevékenységekhez rendelt időegységek gyakorlati tartásának kihangsúlyozása, ezzel is elősegítve a pontos és körültekintő pedagógiai munkát. Példa egy 45 perces foglalkozás időbeli szakaszolására: ráhangoló gyakorlatok (1-5 perc), a foglalkozási téma pedagógiai felvezetése, a foglalkozási téma bemutatása (6-15 perc), a tanulók önálló kutatómunkái a megadott témában, esetleg informatikateremben (16-30 perc), tanulói prezentációk bemutatása (31-40 perc), pedagógiai visszacsatolás, pozitív megerősítés (41-45 perc).

pedagógiai végtermékek köre – Kifejezetten a megfigyelt pedagógiai tevékenység vagy tevékenységsorozat végére, jellemzően a gyermekekkel, tanulókkal közösen vagy általuk létrehozott alkotások, eszközök, gyűjtemények stb. köre, amelyek a megfigyelt pedagógiai foglalkozás/tevékenység végén bizonyítják az eredetileg kitűzött pedagógiai célok elérését és szemléltetik az alkalmazott pedagógiai módszertan változatosságát, szituatív helytállóságát. Példák: az összegyűjtött falevelekből a gyermekekkel közösen készített falevel lenyomatok kész gyűjteménye, illetve rendszerezése a Montessori-féle komódban, kész gyermekrajzok, gyurmafigurák, tanulókkal közösen vagy általuk lebonyolított intézményi események, programok, bemutatók, kész szülői meghívók stb.

portfólió – A hallgató pedagógiai gyakorlata során összegyűjtött és kidolgozott anyag, mely a tanszéki koordinátor követelményei alapján készül. Tartalmazza a nevelő-oktató munka megfigyelését, ill. az órahallgatások/tevékenységek alkalmával készült megfigyelői íveket és jegyzeteket, a heti tematikus terveket és projekteket, az előkészületeket (esetleg óravázlatokat), az esetleges prezentációk anyagát, a felhasznált segédanyagokat (dalok, mondókák, versek, feladatlapok, tesztek stb.), a

gyermekek/tanulók munkáit (pl. rajzok) stb. Tartalmazhatja még az áttanulmányozott pedagógiai dokumentációt, mellyel a hallgató a gyakorlata folyamán találkozott. A portfólió elektronikus anyagokat is tartalmazhat (CD, USB). Az értékelés részét képezi.

szakmai gyakorlat (sztázs) – A hallgatók részvétele az óvodában, iskolában, iskolai nevelési-oktatási létesítményben (pl. iskolai gyermekklubban, középiskolai kollégiumban, szabadidőközpontban) annak érdekében, hogy ne csak az oktatási folyamatban vegyenek részt, hanem a pedagógusok, nevelők egész napos munkájába is betekintést nyerhessenek. Célja, hogy a hallgató megismerje a neveléssel, oktatással kapcsolatos egyéb munkatevékenységeket az iskolákban, oktatási tevékenységet folytató intézményekben.

tanszéki koordinátor – Az adott tanszéken zajló pedagógiai gyakorlatért felelős egyetemi oktató, aki: 1. részt vesz az adott tanszék nappali tagozatos hallgatóit érintő pedagógiai gyakorlat megszervezésében és lebonyolításában, illetve koordinálja azt; 2. felel a hallgatók beosztásáért és a pedagógiai gyakorlat tanszéki dokumentációjáért; 3. kiértékeli az adott tanszék hallgatóinak pedagógiai gyakorlatát, annak abszolválását, ill. az érdemjegyet bevezeti az AIR-be is.

3. Jogok és kötelességek

A pedagógiai gyakorlat zavartalan lebonyolítása szempontjából fontos, hogy annak abszolválása a hallgató (és a további résztvevő személyek) jogainak figyelembe vételével történjen, azonban párhuzamosan a benne résztvevő személyeknek vannak bizonyos kötelességeik is, melyeknek eleget kell tenniük. A hallgatónak joga és egyben kötelessége részt venni a pedagógiai gyakorlatokon, valamint tovább kell fejlesztenie, illetve el kell mélyítenie az addigi tanulmányai alatt megszerzett készségeket és ismereteket. A mentorpedagógusnak kötelessége a legjobb tudása szerint vezetni, segíteni mentoráltját. Az alábbi fejezetben ismertetjük a hallgatók, a mentorpedagógusok és a tanszéki koordinátor jogait és kötelességeit.

3.1 Az SJE TTK hallgatóinak jogai és kötelességei

A hallgatónak jogában áll:

- információt kérni a pedagógiai gyakorlat részleteit illetően;
- tájékoztatást kapni a gyakorlat tanszéki koordinátorától és a gyakorlatvezető mentorpedagógustól a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatban;
- a gyakorlóintézményekben a pedagógiai gyakorlatát érintő megbeszéléseken, módszertani üléseken részt venni;
- betegség esetén, ill. egyéb indokolt esetben a beosztástól eltérő időpontban teljesíteni a pedagógiai gyakorlatot, melyet előzetesen egyeztet az érintett gyakorlóintézmény mentorpedagógusával, ill. amelyről tájékoztatja a gyakorlat tanszéki koordinátorát;
- indokolt esetben az SJE TTK gyakorlóintézményein kívüli, más intézményben végezni a pedagógiai gyakorlatát a tanszékvezető és a tanszéki koordinátor engedélyével;
- az aktív pedagógiai gyakorlatát követően a mentorpedagógusnál tájékozódni gyakorlatának értékeléséről;
- pedagógiai gyakorlatát követően tájékoztatni a tanszéki koordinátort a gyakorlaton törtétekről.

A hallgató köteles:

- teljesíteni a pedagógiai gyakorlatot az SJE TTK tanulmányi programjainak akkreditációs anyagaiban előírtak alapján, emellett köteles betartani a pedagógiai gyakorlat érvényes alapelveit;
- részt venni a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos tájékoztatókon, a gyakorlatával kapcsolatos elemző órákon és egyéb tevékenységeken;
- elkészíteni a portfóliót, vezetni a gyakorlati képzési naplót, kitölteni a megfigyelési íveket;
- írásbeli előkészületet, vázlatot készíteni a gyakorlótanítás folyamán általa vezetett órákra, ill. egyéb tevékenységekre;
- időben megjelenni pedagógiai gyakorlatának helyszínén (legalább 10 perccel a kezdés előtt), betartani a gyakorlóintézmény belső előírásait, ill. a pedagógiai gyakorlat rá vonatkozó beosztását;
- betartani a mentorpedagógus és a tanszéki koordinátor pedagógiai gyakorlatra vonatkozó utasításait;
- haladéktalanul tájékoztatni a tanszéki koordinátort a pedagógiai gyakorlatát befolyásoló, előre nem látható eseményekről;
- a megadott határidőre a tanszéki koordinátornak leadni az aktuális pedagógiai gyakorlat teljesítését igazoló dokumentációt, melynek része a portfólió és a gyakorlati képzési napló.

3.2 A mentorpedagógus jogai és kötelességei

A mentorpedagógusnak jogában áll:

- meghatározni az általa vezetett tevékenység tartalmát;
- meghatározni az elemző órák helyét és idejét;
- megkérni a tanszéki koordinátort a gyakorlatát végző hallgatókkal kapcsolatban felmerülő azon problémák megoldására, amelyek meghaladják a gyakorlópedagógus, ill. a gyakorlóintézmény hatáskörét.

A mentorpedagógus köteles:

- lehetővé tenni, hogy a hozzá beosztott hallgató a megadott óraszámban és szerkezetben, a meghatározott időpontig teljesíthesse a pedagógiai gyakorlatát;
- a pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyveinek vonatkozó részeit kitölteni, s aláírásával a benne szereplő adatok hitelességét igazolni;
- a tanszéki koordinátornak írásban jelenteni a pedagógiai gyakorlat folyamán felmerülő problémákat (pl. a hallgató hiányzása, magaviselete, a gyakorlóintézmény belső előírásainak be nem tartása stb.);
- a gyakorlatért felelős tanszéki koordinátornak írásban vagy szóban jelenteni, vele jóváhagyatni a pedagógiai gyakorlat menetét befolyásoló változásokat;
- a hozzá gyakorlatra beosztott hallgatók tevékenységét, az általuk tartott tevékenységeket, foglalkozásokat, tanórákat pedagógiai-módszertani szempontból kielemezni, valamint lehetőséget adni a hallgatók pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos visszajelzéseire, észrevételeire;
- tájékoztatni a hallgatót az általa tartandó tevékenységekre való felkészüléssel kapcsolatban (heti téma, terv stb.).

3.3 A tanszéki koordinátor jogai és kötelességei

A tanszéki koordinátornak jogában áll:

- ellenőrizni a hallgatók megjelenését és munkáját a pedagógiai gyakorlat teljesítése közben;
- felvenni a kapcsolatot a gyakorlóintézménnyel a hallgatók pedagógiai gyakorlatának ellenőrzése érdekében;
- tudnia a gyakorlatát teljesítő hallgató hiányzásáról, ill. annak okáról.

A tanszéki koordinátor köteles:

- tájékoztatni a hallgatót az általa tartandó tevékenységekre való felkészüléssel kapcsolatban, amennyiben ezt a hallgató kéri;
- elkészíteni az adott szemeszter pedagógiai gyakorlatának hallgatói és időbeosztását;
- az akadémiai év kezdetén tájékoztatni a gyakorlóintézményeket a pedagógiai gyakorlat időbeosztásáról;
- az SJE TTK honlapján és az Akadémiai Információs Rendszerben (AIR) aktualizálni a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentumokat;
- tájékoztatót tartani a hallgatók részére pedagógiai gyakorlatuk megkezdése előtt;
- az akadémiai év időbeosztásában meghatározott időpontig a gyakorlat jegyzőkönyveinek (protokoll) aláírásával és az értékelés az Akadémiai Információs Rendszerbe (AIR) történő bevitelével igazolni a pedagógiai gyakorlat feltételeinek teljesítését/nem teljesítését;
- jelenteni a pedagógiai gyakorlat kapcsán felmerülő problémákat az SJE TTK felettes szerveinek, amelyek a pedagógiai gyakorlat lebonyolításáért felelősek.

4. A pedagógiai gyakorlat felépítése az Óvopedagógia és köznevelés tanulmányi program Óvodapedagógia moduljában

A pedagógiai gyakorlat az egyetemi képzésen belül a szakmára való felkészítés azon része, amely lehetőséget nyújt, hogy a hallgató a megszerzett elméleti tudást és a gyakorlatra vonatkozó ismereteit a tanulmányainak és leendő hivatásának megfelelő munkahelyen és munkakörben kipróbálja, gyakorlati jártasságokat szerezzen, ill. részt vegyen konkrét szakmai feladatok ellátásában, megoldásában.

A pedagógiai gyakorlat a Selye János Egyetem Tanárképző Kara Óvó- és Tanítóképző Tanszékén megvalósuló képzések egyik szervezési formája, mely segíti a jövőbeli pedagógusok hivatásra való felkészítését. A moduláris képzés keretein belül kötelezően választható tantárgyként jelenik meg a következő modulokban: Az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi program Óvodapedagógia moduljában (a továbbiakban Modul 1 – Óvodapedagógia) és az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi program Köznevelés moduljában (a továbbiakban Modul 2 – Köznevelés). Az alapszintű egyetemi tanulmányok során lehetőség van választható tantárgyak teljesítésére is, mint pl.: a Szakmai gyakorlat (iskolai sztázs) és az Önkéntesség.

A hallgatók felkészítése a pedagógiai gyakorlatra az *Általános és speciális didaktika és felkészülés a hospitálásra* elnevezésű kötelező tantárgy keretén belül történik, mely a hospitációs pedagógiai gyakorlat abszolválásának feltétel tárgya mindkét modul hallgatói számára. A hallgatók pedagógiai gyakorlatra való felkészítése az egyes módszertani jellegű tantárgyak keretén belül is folyik.

Célunk, hogy a hallgatók kettős orientációjú kompetenciafejlesztése során az ún. személyorientált kompetenciakészleteket (competency) célirányosan bővítsük, amely záloga a leendő munkatevékenység sikeres és hosszú távú gyakorlásának, a konstruktív és önálló életvezetés folytatásának. Célunk még a kompetencia másik dimenziójának (competence) fejlesztése is, amely a jövőbeli munkatevékenységek konkrét ellátása kapcsán, tartósan és pozitívan képes befolyásolni az egyéni eredményességet (Henczi–Zöllei, 2007).

A szak függvényében a felkészítés alapirányát Az óvodai nevelés állami oktatási programja adja, mely hét művelődési területre fókuszál: Nyelv és kommunikáció; Matematika és információkezelés; Ember és természet; Ember és társadalom; Ember és a munka világa; Művészet és kultúra (Képzőművészeti nevelés és Zenei nevelés); Egészség és mozgás (ŠVP, 2022). A program magyar fordítását 2020-ban jelentette meg a Comenius intézet (Az óvodai nevelés állami oktatási programja, 2020). Az állami oktatási program 2022-ben államilag módosítva lett függelék kiadásával (ŠVP 2022).

A pedagógiai gyakorlat szervezése és irányítása a tanszéki koordinátor(ok) feladatköre, aki(k) a levelezős hallgatókra vonatkozóan is ellenőrzi(k) a szemeszterek hallgatónkénti időszerűségét, aktualitását (a hallgatóknak tartaniuk kell a gyakorlatok időbeli sorrendjét, a gyakorlatok nem felcserélhetők és egy szemeszterben csak egy gyakorlat végezhető). A tanulmányi programtól való bármilyen eltérést a hallgató köteles időben jelezni a tanszéki koordinátornak.

Pedagógiai gyakorlat 1 (KPP/PPV/PPX1-P/22; KPP/PPVe/PPX1-P/22)

- Hospitációs pedagógiai gyakorlat: napi tevékenységek megfigyelése az óvodában (1 kredit, 3. szemeszter).
- A gyakorlatot vezető mentorpedagógussal folytatott szakmai elemzés során a hallgatók közösen elemzik az óvodapedagógus által vezetett tevékenységeket módszertani és didaktikai szempontok alapján, rendszerint az összes érintett jelenlétében.
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra, amelyből 25 óra személyes jelenlét az

intézményben (20 óra megfigyelés, 5 óra elemzés) és 5 óra önálló tevékenység (a portfólió készítése).

A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:

- a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton;
- a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben való aktív részvétel;
- a kitöltött, lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv (eredeti verzió) leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton való részvételt,
- a pedagógiai gyakorlat portfóliójának kidolgozása az elvárt szinten.

Pedagógiai gyakorlat 2 (KPP/PPV/PPX2-P/22; KPP/PPVe/PPX2-P/22)

- Hospitációs pedagógiai gyakorlat: a napi pedagógiai tevékenységek megfigyelése az iskolai gyermekklubban (1 kredit, 4. szemeszter).
- A gyakorlatot vezető nevelővel folytatott szakmai elemzés során a hallgatók közösen elemzik a nevelő által vezetett tevékenységeket módszertani és didaktikai szempontok alapján, rendszerint az összes érintett jelenlétében.
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra, amelyből 25 óra személyes jelenlét az intézményben (20 óra megfigyelés, 5 óra elemzés) és 5 óra önálló tevékenység (a portfólió készítése).

A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:

- a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton;
- a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben való aktív részvétel;
- a kitöltött, lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv (eredeti verzió) leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton való részvételt;
- a pedagógiai gyakorlat portfóliójának kidolgozása az elvárt szinten.

Pedagógiai gyakorlat 3 (KPP/PPV/PPX3-P/22; KPP/PPVe/PPX3-P/22)

- Hospitációs-asszisztensi gyakorlat az óvodában (1 kredit, 5. szemeszter).
- A hallgató a napi tevékenységek megfigyelésén túl köteles a mentorpedagógus felügyelete alatt, írásos előkészületek alapján résztvékenységeket vezetni.
- A mentorpedagógussal folytatott szakmai elemzés során a hallgatók közösen elemzik a pedagógus és a saját maguk által vezetett (rész)tevékenységeket módszertani és didaktikai szempontok alapján az összes érintett jelenlétében.
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra, amelyből 25 óra személyes jelenlét az intézményben (20 óra megfigyelés és részleges tevékenységvezetés, 5 óra elemzés) és 5 óra önálló tevékenység (a portfólió készítése).

A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:

- a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton;
- a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben való aktív részvétel;
- a kitöltött, lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv (eredeti verzió) leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton való részvételt;
- a pedagógiai gyakorlat portfóliójának kidolgozása az elvárt szinten.

Pedagógiai gyakorlat 4 (KPP/PPV/PPX4-P/22; KPP/PPVe/PPX4-P/22)

- Folyamatos, tevékenységet vezető pedagógiai gyakorlat az óvodában (2 kredit, 6. szemeszter).
- A hallgató önálló, aktív tevékenységvezetése a mentorpedagógus felügyelete mellett. A hallgató köteles írásos előkészületet készíteni minden művelődési tevékenységre, illetve a mentorpedagógus által meghatározott egyéb tevékenységformákra, amelyet még a megvalósítás előtt konzultál a mentorpedagógussal.
- Az aktív tevékenységvezetés után szükséges a művelődési és egyéb tevékenységek megvalósítását elemzés során kiértékelni. A mentorpedagógus és a hallgató ennek során közösen elemzik az egyes tevékenységeket módszertani és didaktikai szempontok alapján.
- A hallgató munkaterhelése 60 munkaóra, amelyből 30 óra a személyes jelenlét az intézményben (25 óra tevékenységvezetés, 5 óra elemzés és önértékelés); 10 óra az írásos előkészületek megalkotása; 10 óra a segédanyagok készítése; 10 óra a portfólió készítése.

A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:

- a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton;
- a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben való aktív részvétel;
- írásos előkészületek alapján önálló tevékenységvezetés;
- a kitöltött, lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv (eredeti verzió) leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton való részvételt;
- a pedagógiai gyakorlat portfóliójának kidolgozása a tanszéki koordinátor elvárásaival összhangban;
- a gyakorlatvezető mentorpedagógus értékelése: A – Fx értékelési fokozatok egyikével;
- a tantárgy teljesítéséhez szükséges az összpontszám min. 50%-ának megszerzése.

A hallgatóknak választható tantárgyak teljesítésével lehetőségük van gyakorlati tapasztalatai kibővítésére.

Szakmai gyakorlat / iskolai sztázs (KPP/PPV/STZ-P/22; KPP/PPVe/STZ-P/22)

- Óvodában, iskolában vagy iskolai nevelési-oktatási létesítményben a nevelő-oktató folyamathoz kapcsolódó egyéb tevékenységek megfigyelése és vezetése (4. szemeszter, 1 kredit).
- A hallgató köteles bemutatni a szakmai gyakorlat folyamán elkészített portfóliót, amelynek tartalmát kitöltött megfigyelőlapok, szakmai elemzések és a hallgató értékelései alkotják.
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra, amelyből 25 óra személyes jelenlét (20 óra közvetlen részvétel a szakmai gyakorlaton, 5 óra elemzés) és 5 óra önálló tevékenység (a portfólió készítése).

Önkéntesség, segítő tevékenységek (KPP/PPV/DOC-P/22; KPP/PPVe/DOC-P/22)

- Önkéntes alapú, társadalmilag hasznos tevékenység végzése óvodában, iskolában vagy iskolai nevelési-oktatási létesítményekben, különféle rendezvényeken, önkéntes szervezeteknél (5. szemeszter, 1 kredit).
- A hallgató olyan érdekes és számára fejlesztő jellegű, társadalmilag hasznos aktivitásokon, kezdeményezéseken, rendezvényeken vesz részt, amelyek valódi társadalmi hozzáadékkal, haszonnal járnak együtt és számos, pedagógiai szempontból is hasznos tanulságot hordoznak.

- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra.

1. táblázat: A pedagógiai gyakorlat áttekintése az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi program Óvodapedagógia moduljának keretén belül (nappali és levelező tagozat)

<i>A tantárgy megnevezése és kódja</i>	<i>Leírás</i>	<i>Óraszám (elemzés)</i>	<i>Kredit</i>	<i>A hallgató óraterhelése, időkeret</i>
<i>Felkészítés</i>				
Általános és speciális didaktika és felkészülés a hospitációra DID/22 PP (KT)*	A didaktikai alapismeretek elsajátítása, tájékoztatás és felkészülés a hospitációra.	-	6	Felkészülés a hospitációra: 8 óra
<i>Gyakorlat</i>				
Pedagógiai gyakorlat 1 PPX1-P/22 3. szemeszter PVP (KVT)*	Hospitációs pedagógiai gyakorlat az óvodában	25 (5)	1	30 óra
Pedagógiai gyakorlat 2 PPX2-P/22 4. szemeszter PVP (KVT)*	Hospitációs pedagógiai gyakorlat az iskolai gyermekklubban	25 (5)	1	30 óra
Pedagógiai gyakorlat 3 PPX3-P/22 5. szemeszter PVP (KVT)*	Hospitációs-asszisztensi gyakorlat az óvodában	25 (5)	1	30 óra
Pedagógiai gyakorlat 4 PPX4-P/22 6. szemeszter PVP (KVT)*	Folyamatos, tevékenységet vezető pedagógiai gyakorlat az óvodában	30 (5)	2	60 óra
<i>Választható tantárgyak</i>				
Szakmai gyakorlat (Iskolai sztázs) STZ-P/22 4. szemeszter VP (VT)*	Egyéb, a neveléssel és az oktatással összefüggő tevékenységek az iskolában és az iskolai nevelő-oktató létesítményekben	25 (5)	1	30 óra
Önkéntesség, segítő tevékenységek DOC-P/22 5. szemeszter VP (VT)*	Egyéb, a neveléssel és az oktatással összefüggő tevékenységek az iskolában és az iskolai nevelő-oktató létesítményekben, illetve más intézményekben, önkéntes szervezetekben	25	1	30 óra

*Megjegyzés: PP (KT) – kötelező tantárgy, PVP (KVT) – kötelezően választható tantárgy, VP – választható tantárgy.

5. A pedagógiai gyakorlat értékelése

A pedagógiai értékelés meghatározó szerepet tölt be a tanítás-tanulás rendszerében. Alapvető célja, hogy szervezett módon pedagógiai információkat gyűjtsünk, és azok alapján differenciált visszajelentéseket szervezzünk (Molnár, 2013). A tanszéki koordinátor a portfólió ellenőrzésekor és a gyakorlatot vezető mentorpedagógus visszajelzése, értékelése alapján olyan információkhoz jut, melyeknek köszönhetően meg tudja ítélni a hallgató által nyújtott szakmai teljesítményt. Majd erre építve visszajelzéssel tud szolgálni a hallgató számára.

A pedagógiai gyakorlatok (PPX1, PPX2, PPX3) értékelése leíró jelleggel történik, melyet a mentorpedagógus a protokollban rögzít. A PPX 4 értékelése érdemjeggyel történik: a mentorpedagógus a protokollon a szóbeli értékeléshez érdejegyvet is társít (A-B-C-D-E-FX). A tanszéki koordinátor a gyakorlati napló ellenőrzését aláírásával igazolja, és az AIR-ben rögzíti a gyakorlat teljesítését (abszolválta/nem abszolválta), ill. a megítélt érdemjegyet.

A pedagógiai gyakorlat értékelése során a tanszéki koordinátor számára kiemelten fontos a mentorpedagógus visszajelzése, írásos értékelése, mely feltárja számára a hallgatóval kapcsolatos fontos információkat.

A mentorpedagógusok számára ajánlott a hospitálást vagy a tevékenyvezetést követő elemzéssel egybekötött értékelő megbeszélés főbb lépéseit betartani:

1. a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgatók és a tevékenységet vezető mentorpedagógus önértékelése, önjellemzése;
2. a mentorpedagógus szakmai, támogató-megerősítő értékelése és fontos pedagógiai kiegészítései, megjegyzései;
3. a hallgatót foglalkoztató elméleti és gyakorlati kérdések átbeszélése, körültekintő megvitatása;
4. a szakmai problémák feltárása, gyakorlatorientált megbeszélésük;
5. a további fejlesztendő területekre történő mentorpedagógusi rámutatás, rávezetés és hasznos szakmai tanácsokkal való segítség különféle újszerű pedagógiai alternatívák felkínálásával, bemutatásával.

A mentorpedagógus a hospitálási gyakorlat során kiértékeli saját tevékenységét, amelybe a hallgatók is bekapcsolódnak. Az önálló tevékenységvezetést követően a mentorpedagógus kiértékeli a gyakorlatát végző hallgató teljesítményét, ill. a hallgató saját tevékenységét is kiértékeli (önreflexió). Kiemelt szereppel bír a mentorpedagógus szakmai, támogató-megerősítő értékelése és fontosak pedagógiai kiegészítései, megjegyzései. Az elemzés során hangsúlyt kell fektetni a hallgatót foglalkoztató elméleti és gyakorlati kérdések átbeszélésére, azok körültekintő megvitatására. Fókuszba kell kerülnie továbbá a szakmai problémák gyakorlatorientált feltárásának. Párhuzamosan meg kell jelennie a fejlesztendő területekre történő mentorpedagógusi rámutatásnak, rávezetésnek és hasznos szakmai tanácsokkal való segítségnek, mégpedig különféle újszerű pedagógiai alternatívák felkínálásával, bemutatásával.

A kompetenciákhoz tartozó indikátorok kontextusában az elemző beszélgetés részét képezik a következő szempontok:

1. Az alap szakmódszertani tudás megléte.
2. Képes-e megtervezni, megszervezni és megvalósítani a nevelő-oktató folyamatot (relative) önállóan, ill. kreatívan? A tevékenységeket logikusan, kreatívan és játékosan építi-e fel? Törekszik-e a gyermekek motiválására, aktivizálására?
3. A célok tudatosításából indul-e ki? A célok meghatározásához figyelembe veszi-e a tantervi előírásokat, az osztály összetételét? Figyelembe veszi-e a gyermekek

- életkori sajátosságait, egyéni képességeit? Épít-e a gyermekek szükségleteire, igyekeznek-e felkelteni és fentartani az érdeklődésüket?
4. Ismeri-e a tananyagot, a digitális anyagokat és eszközöket, ill. megfelelően, célszerűen használja-e azokat?
  5. Megfelelő és változatos oktatási módszereket, taneszközöket, segédeszközöket és digitális technikát alkalmaz-e?
  6. A gyermekeket önállóságra, saját véleményük kinyilvánítására vezeti?
  7. Alkalmazza-e a differenciálás elvét?
  8. Figyelembe veszi-e a gyermekek aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és szükség esetén igyekeznek-e változtatni előzetes tervein?
  9. Felismeri-e a gyermekek problémáit, szükség esetén megfelelő segítséget kínál-e a számukra? Megfelelően kezeli-e a konfliktusokat?
  10. Frontális vagy csoportos tevékenykedtetés esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a gyermekek egyéni igényeinek kapcsán a megfelelő stratégiák alkalmazására?
  11. Harmóniát, biztonságot, elfogadó légkört teremt-e?
  12. Képes-e az objektív önreflexióra?

A pedagógiai gyakorlat végén a mentorpedagógus kiértékeli a hallgató teljesítményét, melynek eredménye tükröződik a hallgató protokollján, annak értékeléssel kapcsolatos cellájában. Az értékelés a következő szempontok alapján történik:

1. a hallgató hivatáshoz való hozzáállása,
2. a hallgató kommunikációja,
3. a hallgató viselkedése, munkafegyelme,
4. az előkészület minősége,
5. a hallgató módszertani felkészültségének szintje,
6. saját segédeszközök készítése,
7. a segédeszközök alkalmazása,
8. a nevelő-oktató folyamat tervezése és megvalósítása során tanúsított rugalmasság,
9. az osztálytermi klíma megteremtése, a gyermekekhez való viszony.

A jegyzőkönyveken (protokoll) szükséges az eredeti aláírást és az intézmény pecsétjét feltüntetni. A tanszéki koordinátor a gyakorlati napló ellenőrzését aláírásával igazolja, majd a mentorpedagógus értékelése és a portfólió minősége alapján a tantárgyi adatlapban szereplő elvárásokkal összhangban beviszi az általa meghatározott értékelést (érdemjegyet) az AIR-be. A tanszéki koordinátor a PPX4 tantárgy érdemjegyének meghatározásakor figyelembe veszi a mentorpedagógus által adott értékelést és a portfólió minőségét is. A naplót a portfólióval együtt a hallgatóknak legkésőbb a vizsgaidőszak második hetében le kell adniuk a kurzus oktatójának/ a pedagógiai gyakorlat tanszéki koordinátorának. Ez feltétele az AIR-be történő értékelés bevitelének. Amennyiben a portfólió minősége nem felel meg az elvárásoknak, a tanszéki koordinátor visszaadja azt átdolgozásra (az általa meghatározott határidőn belül).

A pedagógiai gyakorlat értékelésének alapfeltételei:

1. A hallgató részt vesz a pedagógiai gyakorlaton, és leadja az elvárásoknak megfelelően elkészített portfóliót és a naplót a tanszéki koordinátornak.
2. A naplóban szerepel a gyakorlatvezető mentorpedagógus értékelése, eredeti aláírása és az intézmény eredeti pecsétje.

6. A portfólió szerkezete és tartalma

A portfólió adott szempontok alapján összeválogatott dokumentumok összességét képezi, azaz olyan dokumentumgyűjtemény, amely megvilágítja a hallgatók adott területen – jelen esetben a pedagógiai gyakorlaton – szerzett tapasztalatait, jártasságát, hozzáállását.

Az alábbi fejezet segítséget és útmutatást ad a hallgatóknak a portfólió összeállításához, ismerteti az azzal kapcsolatos minimum követelményeket.

A portfólió szerkezete az egyes pedagógiai gyakorlatoknál kissé eltérő a követelmények függvényében. A PPX1 és a PPX2 esetében a hospitációs gyakorlatnál a mentorpedagógus megfigyelésén, az általa vezetett tevékenységek figyelemmel kísérésén van a hangsúly. A hallgató feljegyzéseket készít és az elemzések során a látottakat szakmailag megvitatják a mentorpedagógussal.

A PPX3 esetében a megfigyelés mellett már megjelenik a részleges asszisztencia is. A hallgató a megfigyelések mellett már felkészül, előkészületeket ír és tevékenységeket (vagy azok részeit) vezet. A gyakorlatot követően a hallgató elemzi/értékeli saját tevékenységét, ill. a mentorpedagógus is értékeli a hallgató teljesítményét.

A PPX4 esetében a hallgató a mentorpedagógus segítségével felkészül az önálló tevékenységvezetésre, terveket, előkészületeket ír, majd értékeli saját teljesítményét. A hallgató tevékenységét a mentorpedagógus is elemzi. Az elemzés után a hallgató a mentorpedagógus által vezetett szakmai elemzést írásban rögzíti, mely tartalmazza a pedagógus (ön)értékelését és a hallgató saját meglátásait is.

A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve (protokoll) két nyelven (magyarul és szlovákul) kerül kitöltésre. A külföldi hallgatók a jegyzőkönyvet a gyakorlat helyszínénél szolgáló intézmény nevelési nyelvén töltik ki. A portfóliót minden hallgató a gyakorlóintézmény nevelési nyelvén készíti el. A hallgató a megfigyeléseit és a megvalósított tevékenységek önálló vezetése esetében az előkészületeket, elemzéseket a megadott szempontokat figyelembe véve jegyzi le. A portfólió mellékleteket is tartalmaz(hat) – pl. szövegek, kották, az óvodások alkotásai, a gyermekekről készített fényképek (a szülők írásos beleegyezésével) stb. A portfólió terjedelme a PPX1, 2 és 3 esetében minimum 20 oldal, a PPX4 esetében minimum 30 oldal (mellékletek nélkül).

Amennyiben a hallgató a gyakorlatának megfelelő intézménytípusban aktuálisan pedagógiai alkalmazottként munkaviszonyban van (munkahelyi besorolása megfelel az adott kategóriának és alkategóriának), és azt az intézményvezető által kiállított igazolással alá is támasztja, úgy a PPX1, a PPX2 és a PPX3 tantárgy esetében a naplót és a portfóliót nem szükséges leadnia. A pedagógiai gyakorlat adott típusa az igazolással kiváltható. A PPX4 pedagógiai gyakorlat az igazolással nem váltható ki, szükséges leadni az előírt dokumentációt.

A portfóliót ajánlott elektronikus formában is elkészíteni, hogy az papíralapú beadandóként, ill. elektronikus formában is rendelkezésre álljon.

A portfólió vezetésével kapcsolatos elvárások:

1. Rendezettség, megfelelő és átlátható időbeni tagolás (pl. naponta, napi beosztásban készített feljegyzések).
2. Az események megfigyelésével kapcsolatos leírásnak és az elemzési résznek a megkülönböztetése.
3. Hitelesség, tárgyyszerűség.
4. Az elemzések tekintetében pozitív beállítódás, a pozitívumokból történő kiindulás. Negatív vélemény esetén elvárt a megalapozott, tapintatosan megfogalmazott vélemény, a személyiségi jogok tiszteletben tartása.
5. Az események pontos és részletes követése.
6. Szakszerűség, szaknyelv használta, nyelvi igényesség.
7. Az elemzésekben tükröződjenek az elméletben tanultak.

A hallgató a portfólió összeállításánál figyelmebe veszi az adott intézménytípus jellegzetességeit és a tanszéki koordinátortól kapott utasításokat. A portfólió elvárt szerkezetét, minimális tartalmát a következő alfejezetek tartalmazzák.

6.1. A pedagógiai gyakorlat 1 (PPX1) portfóliója

TARTALOM

BEVEZETÉS

1. A ÓVODA JELLEMZÉSE

1.1. Az óvoda jellemzése (megnevezés, a gyermekek és az óvodapedagógusok összlétszáma, az óvoda környezete, az óvoda arculata, sajátos céljai és a hallgató egyéb meglátásai)

1.2. A csoport jellemzése (megnevezés, a csoportba beíratott gyermekek létszáma, csoportösszetétel, a hallgató egyéb meglátásai)

2. A NAPI TEVÉKENYSÉGEK MEGFIGYELÉSÉNEK RÖGZÍTÉSE – ELEMZÉSSEL EGYÜTT

2.1. Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek

2.2. Egészségfejlesztő gyakorlatok

2.3. Művelődési tevékenység

Az elemzés szerkezete:

Dátum

Gyermekek létszáma

Téma

Művelődési terület, alterület

Követelményrendszer

Nevelő-oktató cél

Tantervi tananyagtartalom

Stratégiák, módszerek

Tanulási források, tansegédeszközök

Létszám szerinti szervezőmód

Az értékelés módja és eszközei

A környezet előkészítése

Megvalósítás (részletes leírás)

2.4. Szabad levegőn való tartózkodás

2.5. Államnyelvi (szlovák nyelvű) kommunikáció (mint művelődési tevékenység vagy integrálva a napi tevékenységekbe – csak a szlovákiai óvodák esetében)

Külföldi óvodák esetében: azonosságok és különbségek ismertetése a két ország nevelő-oktató folyamatában (pl. napirend, napirendi formák megnevezése, tevékenységek megvalósítása stb.)

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK (kötelező a heti terv vagy projekt másolata)

FELHASZNÁLT IRODALOM

6.2. A pedagógiai gyakorlat 2 (PPX2) portfóliója

TARTALOM

BEVEZETÉS

1. AZ ALAPISKOLA, AZ OTT MŰKÖDŐ ISKOLAI KLUB (NAPKÖZI) JELLEMZÉSE

1.1. Az alapiskola főbb jellemzőinek bemutatása (megnevezés, a tanulók és a pedagógusok összlétszáma, az iskola környezete, az iskola arculata, sajátos céljai, a pedagógiai gyakorlaton lévő hallgató egyéb meglátásai)

- 1.2. Az iskolai klub (napközi) adott csoportjának jellemzése (megnevezés, a csoportba beiratott tanulók létszáma, a csoport összetétele, a pedagógiai gyakorlaton lévő hallgató egyéb meglátásai)
2. A NAPI TEVÉKENYSÉGEK MEGFIGYELÉSÉNEK RÖGZÍTÉSE – RENDSZEREZŐ ELEMZÉssel ÉS IDŐSZAKASZOLÁSSAL EGYÜTT
- 2.1. A védett óra (a délutáni tanulás) előkészítésével, lebonyolításával és befejezésével (lehetőleg fejlesztő visszacsatolásával) kapcsolatos főbb *pedagógiai tevékenységek* értő, Benedek István-féle rendszerező elemzése hozzárendelt időintervallumokkal (legalább 1-1 védett órán alkalmazott, előkészítő-lebonyolító-foglalkozást lezáró pedagógiai tevékenységsor bemutatása). A foglalkozás során létrehozott pedagógiai rész- és végtermékek bemutatása.
- 2.2. A napközis tanulók a védett órán tanulókkal, másnapra történő iskolai felkészüléssel összefüggő tevékenységeinek (legalább 3) fókuszált és időben szakaszolt bemutatása. Ha előfordul, külön kitérve a differenciálás és a személyre szabott tanulótámogatás egyes formáira. A különféle tevékenységek során létrehozott pedagógiai rész- és végtermékek bemutatása.
- 2.3. Az iskolai klub (napközi) mindennapi életének szervezésével, a napirendi pontok időbeli betartásával szorosan összefüggő konkrét pedagógiai tevékenységek (legalább 3) időben szakaszolt (lehatárolt) bemutatása, Benedek István-féle elemző rendszerezése. A különféle tevékenységek során létrehozott pedagógiai rész- és végtermékek bemutatása.
- 2.4. Művelődési, kikapcsolódási, ill. sporttevékenységek bemutatása (a gyakorlatot vezető napközis nevelő által meghatározott mennyiségben). Részletezni a tevékenységek időbeli szakaszolását, mely a Benedek István-féle elemző rendszerezéssel épül fel. A különféle tevékenységek során létrehozott pedagógiai rész- és végtermékek bemutatása.

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK

FELHASZNÁLT IRODALOM

6.3. A pedagógiai gyakorlat 3 (PPX 3) portfóliója

TARTALOM

BEVEZETÉS

1. AZ ÓVODA JELLEMZÉSE

- 1.1. Az óvoda általános jellemzése (megnevezés, a gyermekek és az óvodapedagógusok összlétszáma; az óvoda környezete és a hallgató egyéb meglátásai)
- 1.2. A helyi óvodai oktatási program (pedagógiai program) rövid bemutatása
- 1.3. A csoport jellemzése (megnevezés, a csoportba beiratott gyermekek létszáma, csoportösszetétel, a hallgató egyéb meglátásai)

2. A NAPI TEVÉKENYSÉGEK MEGFIGYELÉSÉNEK RÖGZÍTÉSE VAGY A HALLGATÓ TEVÉKENYSÉGÉNEK ELEMZÉSE

- 2.1. Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek
- 2.2. Egészségfejlesztő gyakorlatok
- 2.3. Művelődési tevékenység

Az elemzés szerkezete:

Dátum

Gyermekek létszáma

Téma

Művelődési terület, alterület

Követelményrendszer

Nevelő-oktató cél

Tantervi tananyagtartalom

Stratégiák, módszerek

Tanulási források, tansegédeszközök

Létszám szerinti szervezőmód

Az értékelés módja és eszközei

A környezet előkészítése

Megvalósítás (részletes leírás)

Résztevékenység (amennyiben a hallgató ilyet vezet) pontos menetének leírása

2.4. Szabad levegőn való tartózkodás

2.5. Államnyelvi (szlovák nyelvű) kommunikáció (mint művelődési tevékenység vagy integrálva a napi tevékenységekbe – csak a szlovákiai óvodák esetében)

Külföldi óvodák esetében: azonosságok és különbözőségek ismertetése a két ország állami oktatási/pedagógiai programjai kapcsán (az ÁOP és NAT összevetése)

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK:

a) átanulmányozott dokumentáció jegyzéke:

- kötelező átanulmányozni: helyi óvodai oktatási program (pedagógiai program); tematikus terv/projekt, osztálykönyv, gyermekek nyilvántartása;

- esetlegesen: pedagógiai diagnosztikai feljegyzések, pedagógiai értekezletek jegyzőkönyvei, exkurziók és kirándulások dokumentációja stb.

b) (heti) terv vagy projekt másolata

c) egyéb: pl. gyermekmunkák, fotók, megfigyelési ívek, kultúrműsorok vagy programok leírása, hangfelvételek, CD stb.

FELHASZNÁLT IRODALOM

6.4. A pedagógiai gyakorlat 4 (PPX4) portfóliója

TARTALOM

BEVEZETÉS

1. AZ ÓVODA JELLEMZÉSE

1.1. Az óvoda jellemzése (megnevezés, a gyermekek és az óvodapedagógusok összlétszáma, az óvoda környezete, a hallgató meglátásai)

1.2. A helyi óvodai oktatási program (pedagógiai program) részletes bemutatása, mint pl. az óvoda arculata, sajátos céljai stb.

1.3. A csoport/osztály jellemzése (megnevezés, a csoportba beiratott gyermekek létszáma és a hallgató egyéb meglátásai)

2. PEDAGÓGIAI REFLEXIÓ, ÖNÉRTÉKELÉS

2.1. Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek

2.2. Egészségfejlesztő gyakorlatok

Az előkészület szerkezete:

Dátum

Gyermekek létszáma

Téma

Nevelő-oktató cél

Stratégiák, módszerek

Tanulási források, tansegédeszközök

Létszám szerinti szervezőmód

Az értékelés módja és eszközei

A környezet előkészítése

Megvalósítás tervezete (részletes leírás):

- 2.3. Művelődési tevékenység (a gyakorlatot vezető óvodapedagógus által meghatározott)
Amennyiben a hallgató önállóan vezet tevékenységet, legkésőbb az előző nap elkészíti az előkészületet és a mentorpedagógussal azt átellenőrizteti. Csak annak jóváhagyása (ill. az esetleges javítások) után valósíthatja meg a tevékenységvezetést.

Az előkészület szerkezete:

Dátum

Gyermekek létszáma

Téma

Művelődési terület, alterület

Követelményrendszer

Nevelő-oktató cél

Tantervi tananyagtartalom

Stratégiák, módszerek

Tanulási források, tansegédeszközök

Létszám szerinti szervezőmód

Az értékelés módja és eszközei

A környezet előkészítése

Megvalósítás tervezete (részletes leírás arról, mit hogyan tervezek megvalósítani)

- 2.4. Szabad levegőn való tartózkodás

- 2.5. Államnyelvi (szlovák nyelvű) kommunikáció (mint művelődési tevékenység vagy integrálva a napi tevékenységekbe – csak a szlovákiai óvodák esetében)

3. PEDAGÓGIAI DIAGNOSZTIKA

Egy gyermek megfigyelése: életkor, nem, viselkedés, temperamentum, egyes területek fejlettsége (pl. nagymotorika, finommotorika, beszéd stb.), társas kapcsolatok, játék során tanúsított magatartás stb.

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK

- a) átanulmányozott dokumentáció jegyzéke:

- kötelező átanulmányozni: helyi óvodai oktatási program (pedagógiai program); terv/projekt, osztálykönyv, gyermekek nyilvántartása;
- esetlegesen: pedagógiai diagnosztikai feljegyzések, pedagógiai értekezletek jegyzőkönyvei, exkurziók és kirándulások dokumentációja stb.

- b) (heti) terv vagy projekt másolata

- c) egyéb: pl. gyermekmunkák, fotók, megfigyelési ívek, kultúrműsorok vagy programok leírása, hangfelvételek, CD, stb.

FELHASZNÁLT IRODALOM

6.5. A szakmai gyakorlat (STZ) portfóliója

TARTALOM

BEVEZETÉS

1. Az ISKOLA, ISKOLAI LÉTESÍTMÉNY JELLEMZÉSE

- 1.1. Általános jellemzés (megnevezés, a gyermekek és a pedagógusok összlétszáma, az intézmény környezete, a gyakornok egyéb meglátásai)

2. A TEVÉKENYSÉGEK MEGFIGYELÉSÉNEK RÖGZÍTÉSE – ELEMZÉSSEL EGYÜTT

- 2.1. A megfigyelt, levezetett tevékenység leírása és annak elemzése (módszertani eljárás, cél, módszerek, oktatási eszközök)

- 2.2. A pedagógus munkájához kapcsolódó egyéb tevékenységek leírása, amelyeken a hallgató részt vett (pl. szülőértekezlet, módszertani értekezlet, munkaértekezlet, exkurzió, kirándulás stb.)

BEFEJEZÉS
MELLÉKLETEK
FELHASZNÁLT IRODALOM

6.6. Az önkéntesség (DOC) portfóliója

TARTALOM
BEVEZETÉS

1. AZ INTÉZMÉNY, SZERVEZET JELLEMZÉSE

1.1. Általános jellemzés (megnevezés, célirány, a munkatársak összlétszáma és képesítése, az intézmény környezete, helyszín, a gyakornok egyéb meglátásai)

2. A TEVÉKENYSÉGEK MEGFIGYELÉSÉNEK RÖGZÍTÉSE – ELEMZÉSSEL EGYÜTT

2.1. A megfigyelt tevékenység leírása és annak elemzése (célok, módszerek, eszközök)

2.2. A levezetett tevékenység előkészülete, leírása és annak elemzése (célok, módszerek, eszközök)

BEFEJEZÉS
MELLÉKLETEK
FELHASZNÁLT IRODALOM

7. A pedagógia jelenségek módszertani elemzésének kiindulópontjai az egyes napirendi formák kontextusában

A pedagógiai gyakorlat céljai között szerepel a szakmai reflexió megalapozása (amely a megfigyelés után a tapasztalati tanulás következő fázisa) és a reflektív magatartás kialakítása. A reflexióra, azaz a megfigyelésre, az elemzésre és az értékelésre való képesség a pedagógiai professzió alapköve. A reflektív magatartás magában foglalja a folyamat közben megtapasztalt érzések megnevezését és elemzését is. A szakmai reflexiót pedig úgy határolhatjuk be, mint szándékos, céltudatos, strukturált, az elméletet és a gyakorlatot összekapcsoló, tanulással kapcsolatos, a változást és a fejlődést célzó, egy bizonyos cél elérésére irányuló gondolkodást. Tehát olyan eszköz, amelynek segítségével tudatosabbá válik, hogy munkánk során mit hogyan csinálunk, és milyen hatással van tevékenységünkre, mennyire eredményes. A nagyobb tudatosság pedig megteremti a szakmai fejlődés lehetőségét (Hunya 2014). Ezért a pedagógiai gyakorlat során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a hallgató elsajátítsa a pedagógiai reflexió alapelveit.

A reflexió a szakmai/pedagógiai gyakorlat során kétféleképpen nyilvánulhat meg: tevékenység közben és a tevékenység után. Előbbi arra ad lehetőséget, hogy szükség szerint módosítsunk az eredeti terven vagy egyéb módon avatkozzunk be még a folyamat során. Rendszerint a megszerzett rutinok segítik. A tevékenység utáni vagy a tevékenységre vonatkozó reflexió pedig arra szolgál, hogy a megvalósult folyamatot több szempontból is elemezzük és értékeljük. A pedagógiai gyakorlat során az utóbbi megalapozása, fejlesztése kerül a fókuszba.

Ezen gondolatokból kiindulva fontosnak tartjuk, hogy a megfigyelések során a mentor tevékenységét elemezve a hallgató elsajátítsa a pedagógiai jelenségek elemzésének alapjait, majd pedig a saját tevékenységvezetés alkalmával önreflexiót gyakoroljon. Ezáltal olyan alapokat szerez, melyek a későbbiekben segítik megérteni saját viselkedését, ami által ki tudja fejleszteni a tudatosságnak azt a fokát, mely lehetővé teszi, hogy tetteinek és azok hatásának megfigyelését, ill. annak behatárolását, milyen tényezők befolyásolják, milyen elmélet, stratégia, elképzelés irányítja az adott cselekvést vagy helyzetet. Majd az elemzés, reflexió alapján a hallgató képesé válik az újragondolásra, új eljárások, módszerek keresésére és az aktív kísérletezésre.

A hallgató a megfigyelések (hospitáció) során feljegyzéseket készít, majd azokat közösen megbeszéli a mentorpedagógussal. A gyakorlatvezető mentorpedagógus által vezetett szakmai elemzést a hallgató rögzíti a portfóliójában, mely tartalmazza a pedagógus értékelését és a hallgató saját meglátásait is.

Az elemzés/önreflexió során a hallgató a megadott szakmai szempontokból indul ki az egyes tevékenységformáknál, ill. az óvodai nevelés állami oktatási programjában feltüntetett napirendi formáknál (ŠVP 2022).

A következő fejezetben az elemzés kiindulópontjait ismertetjük.

7.1. Óvodai megfigyelés

A PPX1 és a PPX3 gyakorlatok során a megfigyelések kiterjednek a gyermekekre, a pedagógus(ok)ra, a gyakorló hallgatóra, az intézmény működésére. Fontos, hogy ezekhez a megfigyelésekhez az oktatók megfigyelési szempontokat dolgozzanak ki, melyek hozzájárulnak az elmélet és a gyakorlat szoros kapcsolatának értelmezéséhez, a gyermekek mélyebb és tudatosabb megismeréséhez, a pedagógusi hivatással való azonosulás elmélyítéséhez (Tóth Bakosi, 2015). A megfigyelési és elemzési szempontok részletes ismertetése *Az óvodapedagógusok gyakorlati képzése a Selye János Egyetemen* c. tankönyvben található (Borbélyová–Horváth–Nagyová, 2023).

7.1.1. Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek

A játék nem csupán a gyermek alapvető, aktív tevékenysége, hanem kisgyermekkorban a fejlesztés adekvát módszere is, amely a gyermek számára örömforrás. A játék tehát olyan komplex tevékenység, amelyet az óvodapedagógus tudatosan tud felhasználni nevelési céljainak eléréséhez. Ezért szükséges, hogy megfelelően motiváljon, és olyan feltételeket biztosítson a játszó gyermek számára, amelyben a gyermek megtalálja önmagát, pozitív élményekhez jut, sikerélményt szerez és fejlődnek képességei.

A játékok lehetnek spontán, a gyermekek által szabadon választott tevékenységek, vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett játéktevékenységek, melyekbe beletartozik a reggeli szűrés és a reggeli kör is (ŠVP, 2016).

A gyermek játékának megfigyelése során a hallgató figyel, hogy a gyermekek mivel játszanak, mit játszanak, mennyi ideig tartanak ki a játékban, illetve, hogy hol és hogyan játszanak. Fontos információkat hordoz a játék témájának megválasztása, tartalmi gazdagsága, valamint a kreatív megnyilvánulások jelenléte is, illetve az, hogy a gyermekek a játékot továbbfejlesztik-e saját ötletekkel, javaslatokkal. A gyermekek játékban való elmélyülése, kitartása, illetve az egyes gyermekek csoportban elfoglalt helye, pozíciója, státusza és társas viszonyai is fontos információkat hordoznak a játék során. Érdemes megfigyelni a gyermekek érzelmeit/érzelmi reakcióit, kommunikációjuk jellegzetességeit és módját is a tevékenységek során. Egyes gyermekek problémamegoldó és kudarctűrő képessége, konfliktusokban való részvétele, azok generálása vagy megoldási módjai sokat elárulnak a gyermek jelleméről. A megfigyelés tárgyát képezi továbbá a játék légköre, hangulata és a gyermekek kooperációja, együttműködése a játék során. Kiemelt figyelmet érdemes fordítani a játékeszközök használatára, valamint a gyermek játékba való beleélésének megfigyelésére és a kedvelt, szívesen végzett tevékenységekre is.

A pedagógus jelenléte kulcsszereppel bír a játék során. A hallgató megfigyelései során feljegyzi, hogy a pedagógus megfelelően felkészült-e és segíti/támogatja-e, illetve motiválja, aktivizálja-e a gyermekeket és szükség esetén megfelelően közbeavatkozik-e (rugalmas segítségnyújtás). Figyeli továbbá, hogy megoldja-e az adott konfliktusokat, vagy a gyermekeket ösztönzi azok megoldására. Fontos továbbá figyelemmel kísérni, hogy differenciál-e, illetve hogy milyen a játékhoz való hozzáállása, abban való részvétele és szerepe: túlzottan rigorózan irányítja-e a játékot, esetleg túl liberális-e a hozzáállása, illetve a játék előtt kellően előkészíti-e a termet. A jó pedagógus kellő teret biztosít a gyermekeknek az önkifejezésre és a szabad játéktevékenységekre. Fontos információkat hordoznak a pedagógusról az általa alkalmazott értékelés módjai is.

7.1.2. Egészségfejlesztő gyakorlatok

Az egészségfejlesztő gyakorlatok minden nap meghatározott időben (rendszerint étkezés, tízórai előtt) megvalósuló, tervezett mozgásos tevékenységek beépített tornagyakorlatokkal (ŠVP, 2016), melyek célja az egész test izomzatának áttornáztatása.

A hallgató a megfigyelések során figyelemmel követi, hogy a pedagógus betartotta-e, ill. biztosította-e a biztonsági és pszichohigiéniai feltételeket, ill. fokozatos, megfelelő volt-e a gyermekek terhelése. A gyakorlatok kivitelezése során figyel azok frekvenciáját, ismétlésszámát, valamint, hogy megfelelnek-e a gyermekek életkorának és képességeinek. A gyakorlatok végzésénél fontos szempont, hogy megfelelő kiindulólélethelyzetből végezzék azokat, s a légzőgyakorlat és relaxációs gyakorlat is helyet kapjon. A helyes módszertani menet betartása mellett kiemelten fontos az utasítások és a szaknyelv megfelelő használata. Különböző korcsoportú (pl. vegyes csoportban), ill. eltérő képességű gyerekek esetében meg kell jelennie a differenciálásnak és a pedagógusnak figyelembe kell vennie a gyermekek

individuális tempóját. A kellő motiváció, az értékelés módjai és formái itt is fontos szereppel bírnak.

7.1.3. Művelődési tevékenység

A művelődési tevékenységek a tananyagtartalom tervezett közvetítésére irányuló tevékenységek, melyek az elsajátítandó készségek fejlesztésének, fokozatos elsajátításának legfontosabb szinterei (*Az óvodai nevelés...*, 2019).

A művelődési tevékenységek megfigyelése során a következő struktúra alapján kell a feljegyzéseket elkészíteni:

- a gyermekek létszáma
- téma
- művelődési terület, alterület
- követelményrendszer
- nevelő-oktató cél
- tantervi tananyagtartalom
- stratégiák, módszerek
- tanulási források, tansegédeszközök
- létszám szerinti szervezési mód
- az értékelés módja és eszközei
- a környezet előkészítése
- a megvalósítás részletes leírása: pontosan leírni a látotakat, ill. kielemezni azokat

Megfigyelési ív használata ajánlott. Javasolt megfigyelni, hogy változatosak voltak-e a tevékenységek, játékos formában valósultak-e meg, s érdekelte-e a gyermekeket. Fontos szempont, hogy bővültek-e a gyermekek ismeretei, új ismeretekhez jutottak-e, fejlődtek-e a gyermekek képességei, kompetenciái. Fontos információkat hordoz, hogy milyen módszereket alkalmazott a pedagógus a célhoz vezető úton, s elérte-e a kitűzött célt. Továbbá, hogy mely tevékenységek, mely konkrét elemei voltak a gyermekek számára a legérdekesebbek, melyek kötötték le őket a leginkább, s melyek a legkevésbé. Ez tükrözi, hogy kellően játékos, motiváló és aktivizáló jellegűek voltak-e a tevékenységek, ill. azok egyes részei.

A művelődési tevékenységek megvalósításában is kulcsszerepe van a pedagógusnak, hiszen a tevékenységeket tudatosan előre eltervezi, s az általa hatékonynak vélt módszerek, stratégiák bevonásával kívánja elérni a célt. Ezért ajánlott figyelemmel követni, hogy megfelelően felkészült volt-e a pedagógus, milyen segédeszközöket alkalmazott, illetve, hogy érthetően ismertette-e a gyermekekkel az elvárásokat, a feladatokat. Fontos szempont a megfelelő, hatékony és motiváló értékelés megléte is. Érdeemes rávilágítani, hogy a pedagógus eltért-e a betervezett menettől, s ha igen, akkor milyen mértékben, miért, s mi volt rá befolyással. A megfigyelés tárgyát képezi továbbá az is, hogy a pedagógus alkalmazta-e az egyéni hozzáállás alepelyét, differenciált-e, illetve, hogy milyen konkrét munkaformákat, stratégiákat, módszereket és segédeszközöket alkalmazott.

7.1.4. Szabad levegőn való tartózkodás

A gyermekek szabadban való tartózkodása magába foglalhatja az óvoda udvarán történő művelődési tevékenységeket, egészségfejlesztő gyakorlatokat, játszást, mozgásos tevékenységeket, kirándulásokat, rövidebb exkurziót, sétát stb. Rendszerint azonban leginkább a szabad mozgáslehetőségre biztosít teret. Pedagógiai, pihentető funkciója mellett fontos az egészségmegőrző szerepe is. Fontos, hogy kapcsolódjon a heti témához és a napi tevékenységekhez, valamint, hogy legyen céltudatosan megtervezett, irányított része. A pedagógusnak kellő lehetőséget és megfelelő időkeretet/időmennyiséget kell biztosítania a

gyermek számára a szabad mozgásra, játékokra is. Természetesen a biztonsági és a higiéniai előírások betartása mellett. Érdemes tehát megfigyelni, hogy konkrétan miként jelenik meg a pedagógiai és pihentető funkció.

7.1.5. Államnyelvi (szlovák nyelvű) kommunikáció

Szlovákiában azon óvodákban, ahol a nevelési-oktatási folyamat az adott kisebbség anyanyelvén folyik, a nevelő-oktató tevékenység része az államnyelven – szlovák nyelven – folyó kommunikáció. Követelményeit a nemzetiségi óvodákban módszertani útmutató határozza meg (ŠVP, 2022). Az államnyelvi kommunikáció megvalósulhat integráltan a nap folyamán a tevékenységekbe ágyazva, de akár önálló, céltudatosan megtervezett művelődési tevékenységek alkalmával is.

A hallgató a gyakorlat során megfigyeli, hogy milyen gyakran és milyen alkalmakkor találkoznak a gyermekek a szlovák nyelvvel, illetve, hogy miként és milyen tevékenységekbe ágyazva (hogyan) jelenik meg a nap folyamán a szlovák nyelvvel való foglalkozás (megjelenik-e integrálva a különböző egyéb tevékenységek során vagy akár önálló művelődési tevékenységként). A hallgató figyelemmel kíséri a megvalósítás egész folyamatát, leírja annak tartalmát és behatárolja az alkalmazott módszereket. Ezzel rávilágít az összefüggésekre a többi, a nap folyamán megvalósuló tevékenységgel. Megfigyeli, milyen szinten vannak a gyermekek kommunikációs képességei, szókincse, megértik-e az alapfogalmakat, egyszerűbb mondatokat, utasításokat, illetve tudnak-e reagálni az adott utasításokra.

7.2. Óvodai tevékenységvezetés

A PPX3-as gyakorlat során a hallgató a mentorpedagógussal előre egyeztetett módon pedagógiai résztevékenységekbe is bekapcsolódik. Emellett feljegyzéseket készít, majd azokat közösen megbeszéli a mentorpedagógussal. A mentorpedagógusok által vezetett szakmai elemzéseket a hallgató pontról-pontra rögzíti a portfóliójában, melyek tartalmazzák a pedagógus értékelését és a hallgató saját meglátásait is, külön kiemelve a saját szerepét és helyét a folyamatokban. Mivel e gyakorlat típusnál a hallgató már mikrotevékenységeket is vezet, a megfigyelés és a látottak elemzése mellett megjelenik az önreflexió.

A PPX4-es gyakorlat során a hallgató a mentorpedagógussal előre egyeztetett módon bekapcsolódik a választott intézményben zajló nevelési-oktatási folyamatba, aktív és önálló pedagógiai tevékenységeket vezet. Munkája során kiemelt hangsúlyt fektet a megfelelő pedagógiai tervezésre és az előkészületek írására, a vállalt pedagógiai tevékenységek tervezett tartalmi, módszertani, időbeli keretek között történő tartására, a gyermekekkel, az intézményi pedagógusokkal fenntartott interakciók minőségére, a készített szakmai segédanyagok, segédesszközök tényleges alkalmazhatóságára, a jól és a kevésbé jól sikerült tevékenységgyakorlatok jellemzésére és összegzésére, a tevékenységvezetéseihez kapcsolódó reflexiók, önreflexiók elvégzésére, végeredményben pedig egy színvonalas hallgatói portfólió összeállítására. A tevékenységvezetésekről utólag alkotott, főbb pedagógiai egységekre bontott szisztematikus mentortanári elemzést (reflexiót), az önreflexiók elemzést a hallgató a megadott szempontok alapján rögzíti.

7.3. Megfigyelés az iskolai klubban (napköziben)

A PPX2-es pedagógiai gyakorlat során a hallgató iskolai klubban (napköziben) végez megfigyelést.

A hallgató a megfigyelések (hospitáció) során feljegyzéseket készít, majd azokat közösen megbeszéli a mentorpedagógussal. A mentorpedagógus által vezetett szakmai

elemzéseket a hallgató rögzíti a portfóliójában, melyek tartalmazzák a pedagógus értékelését és a hallgató saját meglátásait is. A max. 10 oldalas, kézzel írt elemzés során a hallgató a következő szakmai szempontokból indul ki az egyes tevékenységformáknál:

1. Művelődési, kikapcsolódási és sporttevékenységekre vonatkozó elemzés struktúrája:
  - a tanulók létszáma
  - a nevelési-oktatási foglalkozás megnevezése
  - főbb nevelési-oktatási követelmények, elvárások
  - szakmai előkészítés releváns feladatai (nevelési-oktatási helyszín, segédanyagok stb.)
  - meghatározó pedagógiai célok
  - a foglalkozás menetének teljes leírása konkrét rész időintervallumokban (-tól/-ig) kifejezve
  - megfigyelt nevelési-oktatási stratégiák, domináns pedagógiai módszerek
  - tanulási források, nevelési-oktatási segédeszközök
  - a visszacsatolás módjai és eszközei
  - a megfigyelt foglalkozás során létrejött pedagógiai rész- és végtermékek, hasznos kimenetek megnevezése
  - a megvalósítás részletes módszertani leírása

2. A megfigyelt főbb pedagógiai tevékenységek azonosítása, besorolása és indoklása a nevelési-oktatási intézményekre vonatkozó tevékenységtípusok keretrendszerében:
  - A hallgató a megfigyelt főbb pedagógiai tevékenységeket azonosítja és besorolja a Benedek István-féle (Benedek, 1997) tevékenységtípusok keretrendszerén belül (részletesen lásd módszertan).
  - Rövid indoklással alátámasztja az azonosítás és a besorolás végeredményét.
  - Pedagógiai folyamatsorokat rögzít, és rövid összegzéseket von le annak függvényében, hogy mely tevékenységtípus van dominánsan jelen az egyes megfigyelési egységekben.

3. A megfigyelt tanulócsoporthoz/tanulócsoporthoz pedagógiai tevékenykedtetésének eljárásai, módszerei, jellemzői:
  - A hallgató az egyes megfigyelési egységekből kiemeli a tanulócsoporthoz pedagógiai tevékenykedtetésének meghatározó eljárásait, módszereit.
  - Röviden kifejti ezeknek a meghatározó eljárásoknak, módszereknek a főbb megvalósítási jellemzőit.
  - A hallgató elemzésében külön kitér a megfigyelt folyamatok, foglalkozások központi elemeinek megvalósítása során a tanulói figyelemfelkeltés és -fenntartás, az érdeklődés kiváltása és fenntartása, továbbá a kíváncsiság kielégítésére irányuló tartalmi-módszertani megoldásokra, különösképpen a tanulássegítés területén, rögzíti azok gyakorlatban érvényesített időtartamát.
  - Megfigyelési egységekként listát készít a különféle ráhangoló gyakorlatokról, valamint a pozitív pedagógiai visszacsatolásokról, megerősítések gyakorlatban érvényesített lehetőségeiről.

4. A tanulócsoporthoz tartós együttműködést (pedagógiai átadást) lehetővé tevő, biztosító pedagógiai tényezők azonosítása és bemutatása. Mennyire jellemző, hogy:
  - a mentorpedagógus és a tanulócsoporthoz tagjai kölcsönösen megismerték és elfogadták egymást, együttműködésre nyitottak;
  - folyamatosan együttműködésre alkalmas légkör uralkodik a hospitálási helyszínen és az intézményben;

- a tanulócsoporthoz tagjaira jellemző (tanulási, nemi, korosztályi stb.) sajátosságok figyelembevételével történik a pedagógiai tartalmak és módszerek szakmai előkészítése, tudatos megvalósítása;
- a mentorpedagógus szakmatartalmi és -módszertani felkészültsége, eszközhasználata változatos és érdekes programokat tesz lehetővé;
- a mentorpedagógus tartja a pedagógiai tervezésében rögzített időkereteket, célorientáltan használja a rögzített oktatási segédeszközöket;
- a mentorpedagógus foglalkozásain ösztönző rendszert működtet a tanulói érdeklődés és motiváció fenntartása, valamint további szakmai innovációk kiötlése céljából;
- a mentorpedagógus jártas a foglalkozási helyszínek, folyamatok szakszerű pedagógiai előkészítésében, átgondolt foglalkozási helyszíneket, megfelelően előkészített intézményi programokat, eseményeket hoz létre, illetve működtet;
- folyamatos kapcsolattartás történik a mentorpedagógus, a tanulók, a tanulók szülei és a pedagógustársak között (ebbe a folyamatba a mentorpedagógus többször is bepillantást enged a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgatóknak);
- a személyre szabott egyéni pedagógiának (egyéni törődésnek) és a differenciálásnak valódi helye és szerepe van a megfigyelt hospitálási egységben;
- naprakész a pedagógiai és egyéb dokumentumok ismerete és vezetése.

8. A pedagógiai gyakorlatok jegyzőkönyvei

Protokol o absolvovaní pedagogickej praxe, PPX1 – Materská škola A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX1 – Óvoda			
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:		Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):	
		Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):	
		Spolu / Összesen:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A mentorpedagógus neve:			
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:			
Veková skupina / Korcsoport:		Počet detí v triede / Gyermeklétszám:	
Pozorované denné činnosti (počet) / Megfigyelt tevékenységformák (mennyiség):			
Hry a činnosti podľa výberu detí / Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek		☐	
Zdravotné cvičenia / Egészségfejlesztő gyakorlatok		☐	
Vzdelávacia aktivita / Művelődési tevékenység		☐	
Pobyt vonku / Szabad levegőn való tartózkodás		☐	
Iné / Egyéb		☐	
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:			
_____			
Summarizácia* / Összegzés*:			
Študent / A hallgató:			
a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:		Podpis cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:		Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o absolvovaní pedagogickej praxe, PPX 2 – Školský klub detí A PPX2 pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve – Iskolai klub			
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:		Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):	
		Počet hodín (rozbór) / Órák száma (elemzés):	
		Spolu / Összesen:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A mentorpedagógus neve:			
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:			
Ročník, skupina / Évfolyam, csoport:		Počet detí v triede / A tanulók létszáma:	
Pozorované denné činnosti (počet) / Megfigyelt tevékenységformák (mennyiség):			
<i>Príprava na VVČ / A védett óra (a délutáni tanulás) előkészítésével, lebonyolításával és befejezésével kapcsolatos pedagógiai tevékenységek</i>			
			☐
<i>Príprava na VVČ / A napközis tanulók tanulókkal, másnapra történő iskolai felkészüléssel összefüggő tevékenységei</i>			
			☐
<i>Príprava na VVČ, organizácia / Az iskolai klub (napközi) mindennapi életének szervezésével, a napirendi pontok időbeli betartásával szorosan összefüggő pedagógiai tevékenységek</i>			
			☐
<i>Výchovno-vzdelávacia činnosť / Művelődési, kikapcsolódási és sporttevékenységek</i>			
			☐
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*			
Summarizácia* / Összegzés*:			
Študent/ A hallgató:			
a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:		Podpis cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:		Podpis koordinátora praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o absolvovaní pedagogickej praxe, PPX3 – Materská škola A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX3 – Óvoda			
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:		Počet hodín (hosp.+asistencia) Órák száma (megfigyelés + asszisztencia):	
		Počet hodín (rozbór) / Órák száma (elemzés):	
		Spolu / Összesen:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:			
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:			
Veková skupina / Korcsoport:		Počet detí v triede / Gyermeklétszám:	
Pozorované denné činnosti (počet) / Megfigyelt tevékenységformák (mennyiség):			
Hry a činnosti podľa výberu detí / Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek		☐	
Zdravotné cvičenia / Egészségfejlesztő gyakorlatok		☐	
Vzdelávacia aktivita / Művelődési tevékenység		☐	
Pobyt vonku / Szabad levegőn való tartózkodás		☐	
Iné / Egyéb		☐	
Študentom vedené činnosti / A hallgató által vezetett tevékenység(ek):			
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:			
Summarizácia* / Összegzés*:			
Študent / A hallgató:			
a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:		Podpis cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:		Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o absolvovaní pedagogickej praxe, PPX4 – Materská škola A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX4 – Óvoda			
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:		Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):	
		Spolu / Összesen:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:			
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:			
Veková skupina / Koresoport:		Počet detí v triede / Gyermeklétszám:	
Študentom vedené formy denných činností (počet) / A hallgató által megvalósított napirendi formák (mennyiség):			
Hry a činnosti podľa výberu detí / Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek			☐
Zdravotné cvičenia / Egészségfejlesztő gyakorlatok			☐
Vzdelávacia aktivita / Művelődési tevékenység			☐
Pobyt vonku / Szabad levegőn való tartózkodás			☐
Iné / Egyéb			☐
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:			
1. Prístup študenta, vzťah k pedagogickému povolaniu / A hallgató hivatáshoz való hozzáállása:			
2. Kommunikácia, jazykový prejav študenta / A hallgató kommunikációja, nyelvi kifejezőkészsége:			
3. Diszciplína, správanie sa študenta / A hallgató viselkedése, munkafegyelme:			
4. Kvalita prípravy / Az előkészület minősége:			
5. Úroveň didaktickej pripravenosti študenta / A hallgató módszertani felkészültsége:			

6. Zhotovenie vlastných didaktických pomôcok / Saját segédeszközök készítése:	
7. Používanie didaktických pomôcok / Segédeszközök alkalmazása:	
8. Flexibilita / Rugalmasság:	
9. Klíma v triede, vzťah k deťom / Osztálytermi hangulat, a gyermekekhez való viszony:	
10. Aktivita počas rozboru / Aktivitás az elemzés során:	
Iné / Egyéb:	
Odporúčania / Ajánlások:	
Navrhované hodnotenie cvičného učiteľa / A mentorpedagógus által javasolt érdemjegy: A – 1 B – 1,5 C – 2 D – 2,5 E – 3 FX – 4 (neabsolvoval[a]/nem abszolválta)	
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:
Dátum:	Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o absolvovaní školskej stáže (STZ) Protokoll a szakmai gyakorlatról	
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:	
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Počet hodín (spolu) / Órák száma (összesen):	
Krátke zhrnutie vykonaných činností počas stáže / A hallgató által végzett tevékenységek rövid összefoglalása*:	
Hodnotenie študenta – A hallgató értékelése*:	
Summarizácia* – Összegzés**: Študent / A hallgató: a) úspešne absolvoval školskú stáž / sikeresen teljesítette a szakmai gyakorlatot b) neabsolvoval školskú stáž / nem teljesítette a szakmai gyakorlatot	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / A mentorpedagógus aláírása:
Dátum:	Podpis koordinátora ped. praxe na katedre / A tanszéki koordinátor aláírása:

* Vyplní študent. / A hallgató tölti ki.

** Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o absolvovaní dobrovoľníckej činnosti (DOC) Igazolás az önkéntes tevékenységről	
Názov a adresa zariadenia, organizácie / Az intézmény, szervezet neve és címe:	
Meno a priezvisko riaditeľa (vedúceho) / Az igazgató (intézményvezető) neve:	
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Počet hodín (spolu) / Órák száma (összesen):	
Krátke zhrnutie vykonaných činností počas stáže / A hallgató által végzett tevékenységek rövid összefoglalása*:	
Hodnotenie študenta / A hallgató értékelése**:	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis riaditeľa (vedúceho) / Az igazgató (intézményvezető) aláírása:

* Vyplní študent. / A hallgató tölti ki.

** Vyplní vedúci organizácie / Az intézményvezető tölti ki:

**Potvrdenie pracovného pomeru za účelom potvrdenia absolvovania pedagogickej praxe
Munkaviszony igazolása a pedagógiai gyakorlat elismertetése céljából
Študijný odbor: Predškolská pedagogika a vychovávateľstvo so špecializáciou na predškolskú
pedagogiku
Tanulmányi program: Óvodapedagógia és köznevelés óvodapedagógiai szakirányú
szpecializációval**

Meno a priezvisko študenta/ A hallgató neve:	
Ročník / Évfolyam:	
Presný názov predmetu / A pedagógiai gyakorlat megnevezése:	PPX 1 PPX 2 PPX 3 <i>(vhodné prosíme podčiarknuť – a megfelelőt kérjük aláhúzni)</i>
Názov a adresa zamestnávateľa / A munkáltató megnevezése és címe:	
Názova a adresa pracoviška / A munkahely megnevezése és címe:	
Pracovné zaradenie študenta / A hallgató munkaköri beosztása:	
Začiatok pracovného pomeru / A munkaviszony kezdete:	
Čestne vyhlasujem, že uvedené údaje sú pravdivé. / Kijelentem, hogy a feltüntetett adatok hitelesek.	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis riaditeľa / Igazgató aláírása:

Megjegyzés: A PPX4-es gyakorlat nem váltható ki a munkaviszony igazolásával sem részben, sem egészben.

<p>Potvrdenie pracovného pomeru za účelom potvrdenia absolvovania pedagogickej praxe Munkaviszony igazolása a pedagógiai gyakorlat elismertetése céljából Študijný odbor: Predškolská pedagogika a vychovávateľstvo so špecializáciou na predškolskú pedagogiku Tanulmányi program: Óvodapedagógia és köznevelés óvodapedagógiai szakirányú specializációval</p>	
Meno a priezvisko študenta/ A hallgató neve:	
Ročník / Évfolyam:	
Presný názov predmetu / A pedagógiai gyakorlat megnevezése:	PPX 1 PPX 2 PPX 3 <i>(vhodné prosíme podčiarknuť – a megfelelőt kérjük aláhúzni)</i>
Názov a adresa zamestnávateľa / A munkáltató megnevezése és címe:	
Názova a adresa pracoviska / A munkahely megnevezése és címe:	
Pracovné zaradenie študenta / A hallgató munkaköri beosztása:	
Začiatok pracovného pomeru / A munkaviszony kezdete:	
<p>Čestne vyhlasujem, že uvedené údaje sú pravdivé. / Kijelentem, hogy a feltüntetett adatok hitelesek.</p>	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis riaditeľa / Igazgató aláírása:

Megjegyzés: A PPX4-es gyakorlat nem váltható ki a munkaviszony igazolásával sem részben, sem egészben.

<p>Potvrdenie pracovného pomeru za účelom potvrdenia absolvovania pedagogickej praxe Munkaviszony igazolása a pedagógiai gyakorlat elismertetése céljából Študijný odbor: Predškolská pedagogika a vychovávateľstvo so špecializáciou na predškolskú pedagogiku Tanulmányi program: Óvodapedagógia és köznevelés óvodapedagógiai szakirányú specializációval</p>	
Meno a priezvisko študenta/ A hallgató neve:	
Ročník / Évfolyam:	
Presný názov predmetu / A pedagógiai gyakorlat megnevezése:	PPX 1 PPX 2 PPX 3 <i>(vhodné prosíme podčiarknuť – a megfelelőt kérjük aláhúzni)</i>
Názov a adresa zamestnávateľa / A munkáltató megnevezése és címe:	
Názova a adresa pracoviska / A munkahely megnevezése és címe:	
Pracovné zaradenie študenta / A hallgató munkaköri beosztása:	
Začiatok pracovného pomeru / A munkaviszony kezdete:	
<p>Čestne vyhlasujem, že uvedené údaje sú pravdivé. / Kijelentem, hogy a feltüntetett adatok hitelesek.</p>	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis riaditeľa / Igazgató aláírása:

Megjegyzés: A PPX4-es gyakorlat nem váltható ki a munkaviszony igazolásával sem részben, sem egészben.

**Reflexia študenta na pedagogickú prax
A hallgató visszajelzése a pedagógiai gyakorlatról**

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve: .....

Akademický rok a semester / Akadémiai év és szemeszter: .....

Dátum: .....

Názov pedagogickej praxe / Pedagógiai gyakorlat megnevezése: .....

Názov a adresa cvičnej materskej školy, ŠKD / Gyakorlóintézmény megnevezése és címe:

Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:

Moje návrhy a odporúčania, ktoré by mohli prispieť k skvalitneniu realizácie pedagogickej praxe: / Javaslataim, észrevételeim, melyek növelhetnék a pedagógiai gyakorlat minőségét:

Ako hodnotíte materskú školu (príp. ŠKD) a podmienky, ktoré pre vás vytvorili? / Hogyan értékeli az óvodát (iskolai klubbot) és a feltételeket, melyeket az ön számára biztosítottak?

***Pozitívne skúsenosti/
Pozitív tapasztalatok:***

***Negatívne skúsenosti/
Negatív tapasztalatok:***

**Reflexia študenta na pedagogickú prax
A hallgató visszajelzése a pedagógiai gyakorlatról**

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve: .....

Akademický rok a semester / Akadémiai év és szemeszter: .....

Dátum: .....

Názov pedagogickej praxe / Pedagógiai gyakorlat megnevezése: .....

Názov a adresa cvičnej materskej školy, ŠKD / Gyakorlóintézmény megnevezése és címe:

Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:

Moje návrhy a odporúčania, ktoré by mohli prispieť k skvalitneniu realizácie pedagogickej praxe: / Javaslataim, észrevételeim, melyek növelhetnék a pedagógiai gyakorlat minőségét:

Ako hodnotíte materskú školu (príp. ŠKD) a podmienky, ktoré pre vás vytvorili? / Hogyan értékeli az óvodát (iskolai klubbot) és a feltételeket, melyeket az ön számára biztosítottak?

***Pozitívne skúsenosti/
Pozitív tapasztalatok:***

***Negatívne skúsenosti/
Negatív tapasztalatok:***

**Reflexia študenta na pedagogickú prax
A hallgató visszajelzése a pedagógiai gyakorlatról**

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve: .....

Akademický rok a semester / Akadémiai év és szemeszter: .....

Dátum: .....

Názov pedagogickej praxe / Pedagógiai gyakorlat megnevezése: .....

Názov a adresa cvičnej materskej školy, ŠKD / Gyakorlóintézmény megnevezése és címe:

Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:

Moje návrhy a odporúčania, ktoré by mohli prispieť k skvalitneniu realizácie pedagogickej praxe: / Javaslataim, észrevételeim, melyek növelhetnék a pedagógiai gyakorlat minőségét:

Ako hodnotíte materskú školu (príp. ŠKD) a podmienky, ktoré pre vás vytvorili? / Hogyan értékeli az óvodát (iskolai klubbot) és a feltételeket, melyeket az ön számára biztosítottak?

***Pozitívne skúsenosti/
Pozitív tapasztalatok:***

***Negatívne skúsenosti/
Negatív tapasztalatok:***

**Reflexia študenta na pedagogickú prax
A hallgató visszajelzése a pedagógiai gyakorlatról**

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve: .....

Akademický rok a semester / Akadémiai év és szemeszter: .....

Dátum: .....

Názov pedagogickej praxe / Pedagógiai gyakorlat megnevezése: .....

Názov a adresa cvičnej materskej školy, ŠKD / Gyakorlóintézmény megnevezése és címe:

Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:

Moje návrhy a odporúčania, ktoré by mohli prispieť k skvalitneniu realizácie pedagogickej praxe: / Javaslataim, észrevételeim, melyek növelhetnék a pedagógiai gyakorlat minőségét:

Ako hodnotíte materskú školu (príp. ŠKD) a podmienky, ktoré pre vás vytvorili? / Hogyan értékeli az óvodát (iskolai klubbot) és a feltételeket, melyeket az ön számára biztosítottak?

***Pozitívne skúsenosti/
Pozitív tapasztalatok:***

***Negatívne skúsenosti/
Negatív tapasztalatok:***

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

- Az óvodai nevelés állami oktatási programja 2020.* Magyar nyelvű fordítás. Komárno: Comenius Intézet. 168 p. ISBN 978-80-969694-2-5.
- BENEDEK, I. 1997. Kollégiumi neveléstan. Budapest: Okker Kiadó. 312 o. ISBN 963-7315-41-1.
- BORBÉLYOVÁ, D. – HORVÁTH, K. – NAGYOVÁ, A. 2023. *Az óvodapedagógusok gyakorlati képzése a Selye János Egyetemen.* Komárno: Selye János Egyetem. ISBN 978-80-8122-461-4
- FÁYRNÉ DOMBI, A. – SZTANÁNE BABICS, E. 2013. *Pedagógus mesterség.* Mentor(h)áló 2.0 program. Szeged: Szegedi Tudományegyetem. ISBN 978-615-5455-22-3. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Pedagogus_mestersgV2/index.html
- HUNYA, M. 2014. Reflektív pedagógus – reflektív gyakorlat, tapasztalati tanulás. Budapest: OFI. <https://ofi.oh.gov.hu/publikacio/reflektiv-pedagogus-reflektiv-gyakorlat-tapasztalati-tanulas>
- MOLNÁR, E. K. – Vigh T. 2013. *A tantervelmélet és a pedagógiai értékelés alapjai.* Mentor(h)áló 2.0 program. Szeged: Szegedi Tudományegyetem. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tantervelmlet_s_a_pedagogiai_rtkels_alapjai/index.html
- ŠVP 2022 *Štátny vzdelávaci program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Konsolidované znenie.* Podľa Štátného vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách schváleného pod č. 2016-17780/27322:1-10A0 a Dodatku č. 2, ktorým sa zosúladiť so znením školského zákona, schváleného dňa 30. 8. 2022 pod číslom 2022/10933:4-A2140. Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. <https://www.minedu.sk/data/att/24534.pdf>
- TÓTH BAKOSI, É. 2015. *A gyakorlatvezetés módszertani kézikönyve.* Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó. 143 p. ISBN 978 963 473 863 3

ELEKTRONIKUSAN ELÉRHETŐ DOKUMENTUMOK

- A pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentáció

- Smernica dekana č. 1/2023 *Zásady realizácie pedagogickej praxe na Pedagogickej fakulte Univerzity J. Selyeho platné od akademického roka 2022/2023*

- Tantárgyi adatlapok

MELLÉKLETEK

Minta a pedagógiai gyakorlat hallgatói megfigyelési ívére

A gyakorlatot végző hallgató neve,
szakja, évfolyama, képzési formája: .....

A gyakorló mentorpedagógus neve: .....

A megfigyelés helye, ideje
(év, hónap, nap, időintervallum): .....

Osztály/csoport megnevezése: .....

A foglalkozás/tevékenység típusa (pl. tantárgyi,
szabadidős; óvodában napirendi formák megnevezése): .....

A foglalkozás/tevékenység témája: .....

A foglalkozás/tevékenység főbb fejlesztési céljai: .....

A foglalkozás/ tevékenység főbb tartalmi egységeinek időbeli szakaszolása:	A foglalkozás/ tevékenység főbb tartalmi egységeinek elnevezése:	A főbb megfigyelési egységek meghatározó pedagógiai jellemzői (domináns oktatási-nevelési módszerek/stratégiák; a pedagógusi együttműködés, partnerség jellemzői; pedagógiai rész- és végtermékek köre stb.):

Óvodai tematikus terv

Hónap:

Hét /dátum:

Korcsoport:

A hét témája:

Heti általános követelmény, cél:

Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek:

Egészségfejlesztő gyakorlatok:

Szabad levegőn való tartózkodás:

Művelődési tevékenységek:

Művelődési terület, alterület	Követelmény (szint)	Nevelő-oktató cél	Tantervi tananyagtartalom	Módszerek, stratégiák, aktivitás	Létszám szerinti szervezési formák	Tanulási források, segédeszközök	Értékelés módja és eszközei

Univerzita J. Selyeho
Pedagogická fakula
Bratislavská cesta 3322
SK-945 01 Komárno
www.ujs.sk

ZÁZNAMNÍK PEDAGOGICKEJ PRAXE
pre študentov študijného programu Predškolská pedagogika
Borbélyová, Diana – Horváth, Kinga – Nagyová, Alexandra – Pribék, László

Recenzenti:
PaedDr. Pataiová, Helena, PhD.
PaedDr. Török, Tamás, PhD.

Jazyková úprava:
Mgr. Lőrincz, Gábor, PhD.

Rozsah: 2,78 AH

Rok vydania: 2023
Prvé vydanie

GYAKORLATI KÉPZÉSI NAPLÓ
óvodapedagógia szakos hallgatók számára
Borbélyová Diana – Horváth Kinga – Nagyová Alexandra – Pribék László

Lektorálta:
PaedDr. Pataiová Helena, PhD.
PaedDr. Török Tamás, PhD.

Nyelvi lektor:
Mgr. Lőrincz Gábor, PhD.

Terjedelem: 2,78 ív

A kiadás éve: 2023
Első kiadás

ISBN 978-80-8122-475-1